

SVARBUS ATSIŠAUKIMAS Į SLA KUOPAS, VEIKĖJUS IR NARIUS

Balandžio 1 dieną prasidės SLA Kėtvirtas Vajus, prirašymui naujų narių prie mūsų organizacijos. Vasario 25 d., bušimo vajuus reikaluose išsiūnčiau visoms SLA kuopoms laiškus, prašydamas, kad kovo mėnesio susirinkimuose visos kuopos išrinktų vajui organizatorius ir juos įregistruotų SLA Centre.

Daugelis SLA kuopų randasi tokiuose Amerikos centruose, kuriuose visu smarkumu eina karui gamyba (defense work) ir neabejotina, kad tų kuopų nariai yra surišti su tos gamybos darbais ir jiems bus nepatogu arba tiesiog neįgalima apsimti eiti organizatorių pareigas, bet sykiu rasis ir tokių narių, kuriems laikas ir aplinkybės leis organizatorių pareigas atlikti.

Atsižvelgiant į tai, prašau visų veikėjų ir SLA narių atsižvelgti į šaukiamus kovo mėnesio kuopų susirinkimus ir busimo vajuus reikalus rimtai ir nuosekliai apkalbėti. Tegul nelieka nei viena SLA kuopa neišrinkusi vajuus organizatorius. Tegul visi plačioje Amerikoje ir Kanadoje gyvenanti lietuviai buna pakalbinti ir supažindinti su tomis naudomis, kokias jie gali turėti būdami mūsų skaitlingos ir turtingos organizacijos nariais. To atlikimui reikia skaitlingo organizatorių būrio. Tad ir prašau visų, kurie tik išgalite ir kuriems tik aplinkybės leidžia, apsimkite vajuus organizatoriais.

Išrinktiems ir Centro raštineje įregistruotiems organizatoriams bus pasiūstas viskas, kas tik sąryš su vajumi yra reikalinga. Kiekvienas organizatorius gaus Instrukcijų Knygėlę, kurioje bus nurodoma, kokius mokesčius nauji nariai turės mokėti ir visos kitos informacijos. Taipgi knygelėje bus nurodomai, kokius organizatoriai atlyginimus ir kokias dovanas gaus už prirašytus naujus narius.

Dar kartą prašau visų SLA narių: kiekvienas atsilankykite į kovo mėnesio sušauktą kuopos susirinkimą ir neraginami, bet liuosnoriai apsimkite atlikti vajuus organizatorių pareigas. Tegul šis vajuus buna skaitlingesnis organizatoriais už visus buvusius vajuus ir tegul jis buna dar sekingesnis naujų narių prirašymui už visus kitus buvusius vajuus. Pilnai pasitikiu, kad Tamsty visų talka, mūsų visų bendru darbu ir pasirijimu tas bus pilniausiai atsiektas.

M. J. VINIKAS,
SLA sekretorius.

NACIAI ŽUO LIETUVOS ŽMONES

Kauener Zeitung praneša, kad vokiečių "ypatingasis teismas" Vilniuje nuteisė mirties bausme du jaunuolius: 17 metų amžiaus Stepą Kerulį ir 20 metų amžiaus Joną Breivą. Kai del Jono Breivos, tai jis dirbęs Vilniaus kailių fabrike "Kailis" kaip siuvėjas. Jis buvo apkaltintas tuo, jog iš fabriko keliais atvėjęs išsi-nešęs po kailių šmotelį, iš kurių rengėsis pasisiųti sau pamušalą apsiaustui.

Is Vilkijs, Kauno apskr. kilęs Pranas Jurgaitis, 26 metų amžiaus, vokiečių "ypatingojo teismo" nubaustas mirties bausme.

Vokiečių reicho komisaro įsakymu, "Ostlande" (taigi ir Lietuvos "generalinėje srity") veikiančioji baudžiamoji teisė esanti pritaikinta Vokiečių baudžiamosios teisės nuostatomis. Vokiečių teisė už įvairius nusikaltimus numato žvėmių griesesnes bausmes.

Kaune per vieną naktį surašyti protokolai 53 asmenims, kurie nepakankamai aptemdinę savo butus. Jie busi nubausti. Jiems, be to, gresia uždraudimas visam karo metu naudotis elektros šviesa.

Vokiečių "ypatingasis teismas" Kaune, kaip rašo Kauener Zeitung, nuteisė 6 metais sunkių darbų kalėjimo Kazimierą Piktuižį ir Jokubą Kregždę, 5 metais sunkių darbų kalėjimo. Vytautą Svetiką ir 1 metais paprasto kalėjimo Narbutą, kurio vardo nepažymėta. Jie buvo apkaltinti nuslėpę 1,000 kg. medvilnės, kuri buvusi sudėta Kauno fabrike "Audimas".

Vokiečių generalinio komisaro įsakymu Lietuvoje nustatytas pieno kiekis, kurį turi pristatyti karvių laikytojai, turį tik vieną karvę. Jeigu karvė laikoma mieste, tai jos savininkas turi pristatyti per metus 900 litrų pieno; jeigu

karvė laikoma kaime, tai metinė norma siekia 400 litrų. Karvės savininkas kaime vietoje pieno gali pristatyti 16 kg. sviesto ar lašinių.

Kauener Zeitung praneša, kad į Tauragę sugrįžę 700 "vokiečių rapatriantų" į senąją "tėvynę". Jie iki šiol buvę apgyvendinti Warthegau (Poznanės srity). Vyrai į Tauragę atvykę jau anksčiau, o dabar atvažiavusios ir jų šeimos.

Vokiečių nacionalistų partijos Lietuvoje vado padėjėjas Dangelis rašo Kauener Zeitung apie tos partijos uždavinį. Ji apimanti "beveik" visus vokiečius. Ypatingi uždaviniai jai tenka "ryšium su vokiečių rapatriacija", kuri vykstanti "kolonizacijos apskrityse". Partija rupinsiantis, kad "jie pasilikytų vokiečiais". Tam tikslui tarnausianti vokiečių mokykla ir "švietimo pilys". Jaunimas busis mokslinamas "Hitler-Jugend" (Hitlerio jaunimo) organizacijoje. Taip busi steigiami jaunimo stovyklavimo namai. Tokiu būdu vokiečių nacionalistų partija pavirsianti "grandinine uola".

Kauener Zeitung persispausdina straipsnį, paskelbtą vokiečių pedagoginiame žurnale "Die deutsche Volksschule" (Vokiečių liaudies mokykla). Straipsny sakoma, jog šio mėsoto vokiečių mokyklų uždavinys esąs išugdyti vokiečius "vadų tauta" (Führervolk). Vokiečių mokykla turinti kreipti jaunimo žvilgsnį "į rytus". Busimoji vokiečių karta turinti pasidaryti "gyva vokiečių būsena Rytuose", kuri savo uždavinį atliktų sąmoningai. Jaunimas turis pasirinkti tokias profesijas, kurios turėtų plačių perspektyvų "vokiškuose Rytų kraštuose". Tarp tokių profesijų pirmoje eilėje minimas žemės ukis.

Pirkite Karo Bondus

Smarkiai Pliekia Nacius

Bene Jau Prasidės Cheminis Karas

Praeitą savaitę Vokietijos propagandos ministeris, Goebels, savo kalboje pasakė, kad naciai pavartosią griešciausius karo metodus prieš anglius. Neseniai spaudoje tilpo žinia, kad Vokietijos gyventojams, o ypač Berlyno žmonėms, įsakyta nešiotis su savim dujakaukes.

Atsižvelgiant į tai, Anglijos premiero padėjėjas, C. Attilė, praeitą savaitę kalbėdamas parlamente patarė visiems Anglijos gyventojams nešiotis su savim dujakaukes.

Pas anglius yra toks samprotavimas, kad jei tik naciai pradėtų vartoti dujas — to paties imtųsi ir angliai. Tokiu būdu prasidėtų cheminis karas, kas būtų didžiausia nelaime visai žmonijai: žmonės dujomis būtų žudomi netik karo laukuose, bet ir bendrai.

Netaupys Gyventojų

Praeitą savaitę Miunihene minėta nacių partijos veikimo sukaktis ir tuo tikslu Hofbrauhaus'e, kur pradėta pirmieji nacių partijos veiksmai, turėta susirinkimas. Į kiekvienas sukaktis ir į tą pačią vietą pirmiau atvykdavo vyriausias nacių galva Hitleris, be šiuo sykį jis neatvyko, o tik prisitūnė laiškas, kuris susirinkime perskaitytas. Be kita ko, jis tame laiške pareiškė, kad naciai netaupys užimtų kraštų žmonių gyvybių, kuomet vokiečiai kraują lieja už tas šalis, kurios kalto karo pradžėjimui. (Čia gali būti minty turėta Lenkija ir Francija.)

Is to Hitlerio pareiškimo daroma išvada, kad naciai stengsis jėga mobilizuoti pavergtųjų valstybių gyventojus ir juos panaudoti kovoms prieš sąjungiečius.

Kaslink Hitlerio nedalyvavimo šiame susirinkime daroma visokių spėjimų: gal jis serga, o gal kartais jau ir negyvas, nors naciai paskelbė, kad tuo tarpu jis buvo labai užimtas rytų fronte.

Šiomis dienomis jau paskelbta, kad naciai "jėga mobilizuoti" vyrus karo reikalamis jau pradėjo Pabaltijo valstybėse — Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Tie vyrai, nėra kalbos, bus lavinami karo muštro ir vėliau pasiųsti prieš lietuvių draugus sąjungininkus.

Vargina Lietuvius

Neseniai Deutsche Zeitung im Ostland paskelbė, kad vėl keli šimtai darbininkų iš Vilniaus krašto išvešti į Vokietiją karo darbams. Bet kitas nacių laikraštis Krakauer Zeitung pranešė, kad prievarta sumobilizuoti darbininkai iš Vilniaus apeliinkų patikrinti nacių gydytojo dr. Dietze, kuris peržiūrėjęs sveikatą 1,137 darbininkų, darbiu tinkamų rado tik 648. Kiti buvo sergą džiova, širdies, nusilpimu (del sunkių užkrečiamųjų ligų), venerinėmis ligomis, vėžiškos ir trachoma. Nėra abejonės, kad karo sunkios sąlygos ir vokiečių kieta okupacija yra priežastimi tokio vilniečių sveikatos smenkėjimo.

ŽINIOS-ŽINELĖS

London. — Anglijos ir Amerikos bombanešiai be sustojimo per 100 valandų bombardavo Vokietijos ir užimtų valstybių svarbesnius strateginius bei karo reikmenų gamybos punktus. Tarp kitų, teko ir Berlynui, Del tokio masinio bombardavimo daroma išvada, kad gal netrukus bus pradėta Europos invazija.

London. — Rusai pradėjo naują ofensivą šiaurėje ir kai kuriose srityse jau pažengė virš 50 mylių pirmyn, atsiimdami virš 300 miestelių ir nužudydami bei nelaisvėn padidami apie 11,000 nacių. Dons baseina eina dideli mušiai ir rusai, nors lėtai, žengia pirmyn. (Is Berlyno pasakelbta, kad toje srity kai kur rusai pradėdama sulaukyti.)

Berne, Šveicarija. — Is ašies radio pranešimų nugirsta, kad pastaruoju laiku Vokietijos užsienio reikalų ministeris von Ribbentrop su speciale misija lankėsi Romoje ir užbaigė pasitarimus reikale karo vedimo. Vokiečiai reikalauja daugiau visokios paramos iš Italijos. Pasitarime Hitlerio nebuvo.

Š. Afrika. — Rommelio armija Tunisijoje sulaukta įvejama link jurų. Sulaikant, naciai gerokai nukentėjo gyvybėmis ir karo medžiaga. Tai įvyko centraliniame fronte. Šiaurėje, sakoma, naciai pamažu laimi, bet ir ten tikimasi juos sulaukyti ir suplikti.

Australija. — Pastebėta 14 japonų laivų Naujosios Gvinejos apeliinkėse ir is to spėjama, kad jie vėl pradės tą vietovę pulti. Taipgi spėjama, kad japonai gali pradėti tiesioginį Australijos puolimą.

Washington, D. C. — Atstovų buto komitetas rengia įstatymą, sulig kurio, jei jis būtų priimtas, būtų įsakyta karo tarnybon šaukti visus tuos darbininkus, kurie apleidžia darbą be jokios svarbios priežasties.

New York, N. Y. — Vietinėje spaudoje pasireiškė didelio nepasitenkinimo valdžios elgesiu, kad is Amerikos į Ispaniją siunčiama daug aliejaus, medvilnės, maisto ir karo medžiagos. Prisibijoma, kad visa ta medžiaga nebutų kuomet nors panaudota prieš Ameriką, o gal jau dabar Amerikos priešai naudoja, gavę is Ispanijos.

Washington, D. C. — Darbo jėgų tvarkytojas pastaruoju laiku pareiškė, kad karui vesti reikės surasti 65,655,000 asmenų. Šių metų gamlei įvairioms karo sritims reikės surasti 10,755,000. Karo pramonėje turės dirbti 10,500,000. Laukų darbuose 8,900,000, o visiems civilinio gyvenimo reikalamis reikės surasti 8,000,000. Tuose visuose darbuose turės dirbti moterys ir jaunimas.

London. — Anglijos karo ministeris, Sir J. Grigg, per radio pareiškė, kad angliu kariuomenė jau pilnai išlavinta ir netrukus gali kirsti fašistams visuose frontuose. Is to spėjama, kad gal netrukus gali būti pradėta ir Europos invazija, apie ką vėl plačiai kalbama visoje Anglijoje ir kitur.

Gal Aptars Mažųjų Tautų Likimą

Is Londono ateina žinių, kad sąjungininkų sluoksniuose keliami reikalavimai, idant Suvienytos Valstijos, Anglija ir Rusija be atidėlioimo atliktų pasitarimus ir galutinai nustatytų, kas bus daroma su mažomis valstybėmis, pirmiau užgrobtomis Rusijos, o dabar Vokietijos. Sulig šių žinių, jei šis klausimas nebus išspręstas tuojau, tai vėliau tarp sąjungininkų kils rimtų nesusipratimų.

Lenkų vyriausybė ištremime bijo, kad Rusija ir vėl galinti okupuoti Lenkijos dalį ir ją savintis, nes tuo klausimu nėra jokios sutarties. Taip pat Rusijos pareigūnai pakartotinai tvirtina, kad Pabaltijo kraštai jai priklausa ir niekas kitas neturi kisti į šį reikalą. Todel ir žila reikalo del to aptarti mažųjų tautų likimą. Bet ar tai bus padaryta — nežinia.

Sakoma, Kad Lenkai Pageidauja Vilniaus

Is Londono Ameriką pasiekė žinia, kad Lenkijos vadai yra pareiškę, jog Lenkija pageidauja po karo turėti senus savo rubežius, is ko aišku, kad lenkai nori Lietuvos sostinės Vilniaus, Trakų, Švenčionių—žodžiu, viso Vilnijos krašto. Taip pat jie nori Baltgudijos ir Ukrainos dalių.

Lenkijos vadai ištremime kartojo, kad tos teritorijos esą priklausančios Lenkijai, nors tautiniai-etnografiniai jos nieko neturinčios su Lenkijos dalimis. Panašiai rašo ir lenkų spauda Londone. Esą, Vilnius turi tapti Lenkijai, kaip lenkų tautinio atgimimo lopėsys. Tačiau lenkai pražiuri tą faktą, kad kaip Vilnius su Vilnija ir taipgi Baltarusija ir Ukraina priklauso tų valstybių žmonėms: lietuviams, baltarusams ir ukrainams. Ne taip betgi ir tai žiuri kai kurie Lenkijos žmonės Amerikoje. Tuo reikalu skaitykite Bart'o straipsnį, telpantį Tėvynės trečiame puslapy.

Rengiasi Taikintis Su Rusija

Praeitą savaitę Londone gauta is Suomijos ir Švedijos žinia nusak, kad Suomija atšaukia savo atstovus is Vatikano ir Berlyno ir kad buk tie atstovai jeis į naują Suomijos ministerių kabinetą. Be to sakoma, kad laike suomių naujo prezidento, Risto Rytii, inauguracijos suomių vyriausybė pradės darbuotis padarymui taikos su Rusija. Spėjama, kad Suomija tuo reikalu prašys Vatikano tarpininkystės.

Tuo tarpu Suv. Valstijų sekr. pagalbininkas, Sumner Welles, pareiškė, kad butų gerai, jei Suomija nusikratytų nacių ir pasitrauktų is karo, padarydama taiką su Rusija.

Nors Anglija Suomijai yra paskelbusi karą, bet Amerika dar vis palaiko tradicinius draugingumo santykius. O jei Suomija pasitrauktų is karo, naciams karo našta gerokai pasunkėtų.

SLA METINIAI RAPORTAI PARODO GERĄ ORGANIZACIJOS STOVĮ

TAUTOS REIKALŲ KOMISIJA APTARĖ PLANUS SUSIVIENIJIMO VEIKLAI

Vasario 27 dieną išsiųsti Valstijų Apdraudos Departamentams metiniai SLA stovio raportai. Raportus pasirašyti buvo atvykę į Centro raštinę SLA prezidentas F. J. Bagočius ir išdininkas K. P. Gugis, kurie kartu su SLA sekretorium M. J. Viniku sudaro Pildomosios Tarybos išrinktą Tautos Reikalų Komisiją. Šia proga pasinaudojant, Tautos Reikalų Komisija atlaikė du savo posėdžius, šeštadienį ir sekmadienį, ir aptarė planus bei projektus Susivienijimo veiklai žemiau išvardintais reikalais.

Pirmiausiai tenka pranešti SLA narių žiniai malonus faktas, kad SLA stovio metinis raportas parodo aplamą gerą organizacijos stovį praeitais metais. Kadangi praeitais metais nebuvo vyknamas joks naujų narių prirasymui vajuus, tai ir naujų narių mažai prirašyta ir tokiu atveju, priskaicius mirusius ir išsibraukusius narius, narių skaičius šiek-tiek sumažėjęs. Išsibraukusių narių paprastai kiekvienais metais sugrįžę atgal apie 150, tokiu būdu praeitais metais narių sumažėjimas bus nežymus. Su sausio 1 d., 1943 m., gerame stovy esančių suaugusiųjų ir vaikų skyriuose buvo 15 379 nariai, kurių apdrauda kartu siekė \$7,287,450.00.

Sumažėjęs narių mirtingumas iki 106.58% ir padidėjęs uždarbis ant SLA investicijų iki 3.51%, Susivienijimo atsakomybės išgales (solveny) pasilaikė beveik tokio pat padėty, kaip ir užpėrtais metais. Praeitų metų SLA "solveny" yra 113.41%, taigi tik puse nuošimčio mažesnis, negu 1941 metais. Praeitų metų SLA narių mirtingumas buvo žemiausias pastarųjų 20 metų laikotarpiu. Uždarbis ant investicijų buvo aukščiausias nuo to laiko, kai ekonominė depresija katastrofiškai palietė SLA investicijas.

Su sausio 1 d., 1943 m., S. L. A. visas turtas siekė \$2,108,752.61, taigi SLA turtais praeitais metais paaugę \$107,053.66. SLA stovio skaitlinės ir faktai tilps Tėvynėje.

Tautos Reikalų Komisija savo posėdžių nutarimus pati paskelbs sekančiame Tėvynės numery. Šia proga vieta leidžia priminti tik pripuolamai komisijos aptartus projektus ir jos nutarimus:

1. Kadangi kiekvieno Amerikos gyventojų pareiga visomis išgalėmis remti mūsų vyriausybės pastangas karui laimėti, tai nutarta, kad SLA sekretorius įsteigtų Amerikos Karo Bondų pardavimo sto-

tą SLA Centro raštineje, kad tuo būdu patarnavus SLA kuopoms, nariams ir visiems lietuviams Karo Bondų nusipirkimo reikalais.

2. Aptartos galimybės Susivienijimo dalyvavimui bendroje Amerikos lietuvių kovoje už atsteigimą Lietuvos nepriklausomybės. Taip pat aptartas projektas organizavimui pagalbos nuo karo nukentėjusiems Lietuvos žmonėms. Komisijos nariai toliau svarstys sudarymą galutinio plano šelpimui Lietuvos žmonių Susivienijimo vadovybėje, kuomet apstovos leis Amerikos lietuviams tokią pagalbą teikti Lietuvai.

3. Aptarti projektai, kaip Susivienijimas galėtų pagelbėti SLA nariams ir gal kartu visiems geros valios Amerikos lietuviams karui užsibaigus organizuotis ekonominiu gerbuoio užsitikrinimui. Komisijos projektai numato, kad su Susivienijimo pagalba butų galima gauti Amerikos vyriausybės žymi parama įkūrimui tam tikrų kooperatyvų kolonijų, kuriose apsigyvenę jų nariai, ypatingai senesnio amžiaus žmonės, galėtų užsitikrinti sau ramų ir ekonominių pastovų pragyvenimą iki amžiaus pabaigai.

Šiais komisijos aptartais reikalais bus plačiai rašoma Tėvynėje artimoje ateity.

M. J. VINIKAS,
SLA sekretorius.

Bus Daug Amerikos Karių Užsieny

Laikė Pirmo Pasaulinio Karo Amerika išviso buvo suorganizavusi apie 4,000,000 kariuomenę, kuri toli gražu ne visa buvo pasiūsta į užsienį. Dabar Suv. Valstijų armijos štabo viršininko pavaduotojas maj. gen. I. N. Edwards tulam senato komitetui pareiškė, kad mūsų krašto kariška jėga auga neapsakomu greitumu ir kad 1944 metais ji visais žvilgsniais pralenks priešų jėgas.

Sulig jo paaiškinimo, 1943 metų pabaigoje užsieny Amerika turės 2,700,000 karių.

btęgi 1944 m. pabaigoje turės jau net 4,700,000 karių užsieny.

Jis aiškino, kad šiemet planuojama suorganizuoti didesles oro jėgas, gal kokius 900 eskadronų, kuriems reikės apie 2,400,000 vyrų. Šitai atlikus, Amerikos jėgos toli gražu pralenks priešų jėgas. Sulig jo aiškinimo, eskadronų sudaro 25 kariaujanti lėktuvai ir nuo 12 iki 13 bombanešių. Bet kiekvienam eskadronui reikia 200 žemėje ir 60 lakunų navigatorių, bombardierių ir jų pavaduotojų.

Išžudė 3,400,000 Žmonių

Is Londono Sąjungininkų Žinių Komitetas paskelbė, kad naciai iki 1942 metų pabaigai jau išžudė bei numarino koncentracijose 3,400,000 civilinių žmonių.

Daugiausia žmonių nužudė ir numarinta Lenkijoje, kur tokiu būdu gyvybių neteko apie 1,500,000 žydų ir lenkų.

Antra po to valstybė, tai Jugoslavija, kur sušaudyta, pakarta ir koncentracijose numarinta 744,000 civilinių žmonių.

Aišku, prie tų milijonų prisiskaito ir Lietuvos gyventojai, kur irgi nemaža jų žuvo nuo nacių piktosios ir žiauriosios rankos.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

FRANAS BAJORAS
Editor
DR. M. J. VINKAS
Business Manager
YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
307 W. 30th St., New York, N. Y.
Tel.: LACKAWANNA 4-5529

PASTABOS

VASARIO 27 dieną SLA Centre lankėsi SLA prezidentas F. J. Bagočius ir išdėstė K. P. Gugis. Jie buvo atvažiuavę pasirašyti valstijoms SLA sekretoriaus priemonių raportus. Sekretorius, M. J. Vinkas, užbaigęs minimus raportus, surado, kad per 1942 metus mūsų "Susivienijimo" padėtis žymiai pagerėjo ir kad SLA solvency siekia 113.41%. Raportai vasario 27 dienos popietį pasirašyti ir pasiūti visoms toms valstijoms, kuriose mes esame registruoti ir kur darome biznį.

MES TURIME SIMTUS S. L. A. narių, kurie tarnauja Dėdei Samui laike šio karo. Bet nuo vyrų neatsilieka ir mergaitės. Viena jų, būtent panelė Aldona Alyčiūtė praeitą savaitę įstojo į WAACS. Ji yra Amerikoje gimusi ir augusi lietuvaitė. Jos tėvas, a. a. Mikas Alyta, buvo plačiai žinomas Amerikos lietuvių veikėjas-laikraštinkas. Aldona priklausė prie SLA 126 kuopos. Mes linkime mūsų Aldonai kogeriausio pasisekimo atlikti savo patriotingas pareigas.

VASARIO šešioliktos parengimų atbalsai dar vis tebeplaukia į Tėvynės redakciją. Šią brangią lietuvių tautos šventę rengė įvairios organizacijos visoje Amerikoje. Kai kur rengė vien tik SLA kuopas. Bene geriausias ir pasekmiausias parengimus turėjo tai SLA 77 kuopa, Rockford, Ill., ir SLA 236 kuopa, Toronto, Canada. Apie tuos parengimus platokai aptasakoma tų kuopų korespondentai šiame numeryje telpanciose korespondencijose.

PRAEITĄ savaitę Tėvynės redakcijoje lankėsi brolis Jonas Aymanas ir pareiškė, kad jis mielai sutinka darbuotis laike busimojo SLA vajuos. Jis sakė, kad toli gražu dar neatliko to, ką gali atlikti. Ešą, dar daug tukstantų Brooklyn lietuvių nepriklausomai prie mūsų Susivienijimo, ir todėl laike busimojo vajuos jis pasistengs bent dalį jų prirašyti. Jonas Aymanas gražiai pasižymėjo per tris pastaruosius vajuos. Jis, beabejo, bus pirmųjų eilės ir laike busimojo vajuos.

SLA NARĖS, pasiskaitykite nuosėklų K. J. Paulausko straipsnį "Dabartinis karas ir SLA moterys". Tame straipsnyje Tėvynės ilgametis bendradarbis ragina visas SLA narese pasidaruoti laike busimojo vajuos. Ragina jų apsiminti organizatorėmis ir ten, kur stoka vyrų — užimti jų vietą, ir palinki: "Tegul busimojo vajuos pasekmės būs visose didžiojoje mūsų nuopelnai".

PRIRASYTI po vieną narį galėtų kiekvienas SLA narys. Ir tai nereikėtų didelių pastangų, jei tik būtų noro. O kiek tai reikėtų visam mūsų Susivienijimui! Tai reikėtų, kad per pusmetį mūsų Susivienijimas dvigubai padidėtų ir vietoje apie 16,000 narių turėtume apie 32,000. Nuo balandžio 1 iki pabaigai šių metų kiekvienas SLA narys turėtų tai turėti galvoti ir atlikti ta nesunkią pareigą. Ar Tamsta esate pasiriję atlikti tą pareigą? Pasiziūrėkite, ką galėtumėte padaryti.

Netikėtinumai...

MININT LIETUVOS nepriklausomybės sukaktį šiais metais, pasitaikė ir netikėtumų: New York ir Pittsburgh parengimose dalyvavo ir kalbėjo lenkų konsulai... ir kaip dabar tenka nūgrįsti iš žmonių, tie atsitikimai, sako, juos apipylė tiesiog šaltu vandeniu... Tokio žmonių pareiškimo mes nekritikuosime ir jį per daug nesigilinsime, nes, išties, lenkų dalyvavimas lietuvių istorinės šventės parengimuose — didelis šurpilas, ir kiekvienas lietuvis jei ne ko kito, tai pats savęs dabar klausia: "Kas čia atsitiko? Ko tie žmonės, mūsų amžinieji prieštai, iš mūsų nori?"

Tokius klausimus besistatydami, lietuviai atsimena lenkų "darbelius" prieš Lietuvą ir, tai prisiminus, kiekvieno sudreba širdis... Juk mes žinome, kad po lietuvių lenkų uafijos pakrikimo lenkai niekad Lietuvai gero nelinkėjo. Mes žinome, kad net ir labai kritiška Lietuvių nepriklausomybės atsisveikimo momente lenkai griežiai "žbrajo" ir norėjo Lietuvą amžinai pavergti. Tą "žbrają" jie padėjo tik po to, kai prie Giedraičių gavo gerokai lupti... Žinome, kaip dar netolima laikais lenkai pakijo Lietuvai ultimatumą ir buvo pasirengę maršuoti "na Kovno"... Taip esant, nereikia stebėtis, jei lietuvių širdis sudreba, kuomet jis pamato lenkų lietuviškame parengime ir kuomet jis išgirsta nors ir gražius linkėjimus, kad Lietuva taptų laisva ir nepriklausoma.

Apie lenkus Tėvynėje buvo rašyta tais laikais, kai buvo reikalo jų tuos "darbelius" įrodyti. Šiuo syk mes jų nekritikuosime ir nėsmerksime, nes Lenkija yra tokioje pat liudijoje padėty, kaip ir Lietuva. Tačiau šiandieniniai "atsitikimai" mums rodo gana gerą lenkų (ne valdžios didžiųjų pareigūnų išstūmimo) link lietuvių kryptį. Lenkai lietuviams linki kogeriausio pasisekimo atgauti nepriklausomybę.

Po šio atsitikimo, lenkai savo spandoje rašo ilgus straipsnius apie Lietuvą ir lietuvių, ir mus išaukština iki padangių... Pavyzdžiui, "gera buvo Lenkijai, kada ją valdė lietuviai"... (Skaitykite Burat'o straipsnį "Lenkai gina lietuvių", telpantį trečiame puslapy.) Kaip šis lietuviams prielankus lenkas, taip gali būti ir daugelis kitų parašė straipsnius apie Lietuvą ir lietuvių, linkėdami mums kogeriausio pasisekimo atgauti nepriklausomybę. Bet tai nėra "aukščiausios" lenkų valdžios žodžiai ir linkėjimai. Tai yra tik konsulių ir kai kurių lenkų žurnalistų nuomonės. Tie žmonės gražiai žiūri į Lietuvą ir jos prisikėlimą po karo, bet Lenkijos valdžia išstūmimo kalba ką kitą: ji dar ir šiandien neišsėdžia Vilniaus, kur išsili lietuvių lenkų neužmirštino vado Pilsudskio širdis... Bet kuomet visuomenėje (ir tokioje visuomenėje, kaip p. Burat'as) susidarė tokia mintis, manant, kad Lietuva ir lietuviai yra pavyzdžiui lenkams, tai jau geras ženklas. Pasirodo, kad jie "pasiimkime iš praeities klaidų", jau nebeori nū Vilniaus, ne Lietuvos — užtektų jiems, jei jų pačių nepriklausomybė būtų atgauta. Ženklas, rodantis, kad Lietuvos pavergimo gal buti norėjo tik Lenkijos imperialistai, kaip tokio pat pavergimo dar ir šiandien nori rusų komunistiškai imperialistai. Čia reikia pasakyti, kad eiliniai rusai, kaip ir lenka, yra geraširdžiai žmonės: jie reikiąia norus laisvai ir nepriklausomai gyventi savo kaimynams. Dėja tik, kad kaip vienus, taip ir kitus valdo beširdžiai, kuriems niekad neužteko ir neužtenka savų žemių ir kurie pasiriję verginti savo kaimynines valstybes.

Šį atsitikimą, pakartojame, mes laikome neblogu. Jį reiktų priimti geraširdžiai, nes kuomet nelaimėje atsiranda draugų — juos reikia priimti kaip tokius. Vienok nereikia per daug pulti "ant tos meškerės": reikia palaukti ir pamatyti, kas iš viso to galės išsivystyti — ką tie lenkų atstovai apie Lietuvą kalbės, kai pasibaigs karas, kai Lenkija, kaip Suvienuytų Tautų atstovė, sėdės prie taikos derybų stalo...

Pildosi Musų Sumanymas

PERNAI MES BUVOME sumanę Amerikos lietuvių aukomis nupirkti bombanešį ir jį pavadinti Lituanica. Tam sumanymui kai kurie laikraščiai pritarė, bet pastebėjo, kad tai per daug kainuotų ir kad dabar nelaikas tuo rūpintis. Apie pusmečiui praslankus, nors ne pilnumoje originalus, tas sumanymas pildosi: Chicago lietuvių pasiriję tokį bombanešį nupirkti iš Karo Bondsus investuojamų pinigų ir įteikti karo vyriausybei bombardavimui Vokietijos.

Mums smagu pažymėti, kad taip įvyksta! Taipgi smagu, kad šio sumanymo įvykinimui vadovauja SLA narys-veikėjas adv. A. A. Olis. Mes linkime chieagiečiams kogeriausio šiam darbe pasisekimo! Mes taipgi esame tikri, kad šis sumanymas nebus paskutinis: kol karas pasibaigs — Amerikos lietuvių dar ne vieną panašų žygį atliks. Mums teko girdėti, kad New Yorko lietuviuose kiek laiko atgal buvo kilusi mintis visoje New Yorko valstijoje praversti mėnesio Karo Bondsų vėjų ir už koki \$100,000 nupirkti karišką laivą lietuvišką vardui. Gal šis sumanymas irgi kada nors bus įgyvendintas. But gerai!

DAUGELIS SLA kuopų ir šiaip lietuvių, gyvenančių įvairiose Amerikos srityse, perka Karo Bondsus, bet šis lietuvių prisidėjimas prie laimėjimo karo, dažniausiai, eina ne lietuvių, bet kieno kito naudai. Šiaip atsiminka dėl to, kad kai kur nėra lietuvių komiteto, kuris bondsus pardavinėtų ar lietuvių perkamus bondsus rekorduoti. Kad šiam reikalui pasitarnavus lietuviams, pastaroju laiku SLA Centre įsteigiama Bondsų Pardavinėjimo Punktas, ir tokiu būdu SLA kuopos ir pavieniai lietuviai Karo Bondsų galės ypatingai ar per laiškus nusipirkti SLA Centre, 307 W. 30th St., New York. Plačiau apie tai parašysime sekančios savaitės Tėvynėje.

Apžvalga

DRAUGE rašoma apie Estijos nepriklausomybės sukakties paskelbimo sudabrinį jubiliejų, kuris įvyko vasario 24 dieną, šiais metais. Be kita ko, paminė:

"Bolševikų okupacija Estams buvo labai sunki. Bolševikų okupacijos metu 1940—1941 metais Estijoje buvo nužudyta 8,000 žmonių, sužeista 10,000 ir ištremta apie 32,000 į Sibirą. Taigi raudonoji okupacija iš Estijos pareikalavo 50,000 aukų. Dabar Estija kenčia sunkią nacių okupaciją, kurios metu iš Estijos gabenama nemažai turto ir žmonės priverstiniai darbai".

Šia proga, mes linkime Estijai šviesesnės ateities! Linkime, kad ji vėl taptų laisva ir nepriklausoma valstybe!

NAUJIENOS rašo apie a. a. Jurgį J. Gegužį, kuris iš gyvųjų tarpo pasitraukė vasario 21 dieną. Tarp kita ko pastebi:

"Jurgio Gegužio asmeny Amerikos lietuvių neteko vieno seniausiojo spaudos darbininkų. Kartu su St. Michelsonu jisai leido Keltivį, kurį gabi redaktoriaus Michelsono plunksna padarė populiariausiu lietuvių savaitraščiu Amerikos Jungtinėse Valstybėse. Vėliose buvo visą laiką, kol neapsirgo, laikraščio biznio vedėjas. Jurgis Gegužis buvo geras spaudstuvninkas, išmokęs tą darbą dirbti be ne pas Mauderode, Tilžeje. Jo visą gyvenimą Amerikoje galima apibūdinti vienu žodžiu: darbas. Jis nežinojo, kas yra atostogos. Nuo darbo jį sulaukydavo tikrai liga".

DARBININKAS rašo:

Nežiūrint inirtusios raudonųjų agitacijos, ar, tiksliau pasakius, kaip tik dėl neprietelingsos bolševikų veiklos, visos lietuvių kolonijos vieninai minėjo nepriklausomybės sukaktį. Jei priesingos agitacijos nebūtų buvę, arba jei ji būtų buvusi silpnė, visų partijų lietuvių susibūrimas vargu būtų įvykęs. Dabargi visi pamatė bendrą priešą, kuris aiškiai pasisako prieš lietuvių interesus. Toks dalykas, kaip vieša tautos išdavystė, yra geriausias cementas sujungti įvairius tautos elementams, kurie šiaip jau atrodė nesuderinami. Tai tarsi kelių kaimyninių ukininių bandos. Normaliai tų bandų piemenys gali tarp savęs nesutikti, kiti kito gyvulius botagais šmigit, bet tegu pasirodo vilkas, ir bendra visų nuotaika tuojau pakitėja: prieš bendrą visų neprietelį reikia vieninai gintis. Tad buvusieji nesupratinimai atidedama į šalį — paskui atsiskaitysime — ir sudaroma bendras frontas".

VIENYBĖ rašo:

"Ar ne laikas Laisvės ir Vilnės redaktoriams iš savo agitacijos leksikono išmesti tokius žodžius, kaip "pronaciai" ir "hitleriniai-kai"? Juk tiesiog nesamoni vadinti "pronaciais" tuos lietuvių, kurie nenori, kad jų tėvų žemėje, šeimininkautų svetimi — vokiečiai, rusai ar lenkai. Pagaliau ir šis karas eina ne už tautų pavergimą, bet už jų išlaisvinimą. Kuo lietuvis blogesnis už kitus? Mes esame iš to paties molio nulipdyti".

Tai gera pastaba, bet ją pražiūrės Amerikos lietuvių komunistų lyderiai, kurių leidžiami ir redaguojami laikraščiai išmarginti "naciais" ir "pronaciais".

NAUJIENOS rašo apie "New Yorke patirtus sensacinius dalykus" — apie nacių planuojamą "taikos ofensivą":

"Vokiečiai esą pasiriję pasiulyti dar ir gerą "magaryčių" Staliniui, kad jis sutiktų su jais taikytis. Jie sutiks "padovanoti" rusams Pabaltijo respublikas, rytinę pusę Lenkijos, Besarabiją,

Bukovina, Dobružą ir, gal but, dar daugiau Balkanų žemių — žodžiu, visą tą "kraštį", kurį Stalinas buvo gavęs iš Hitlerio po 1939 m. rugpjūčio 23 d. "jungtvių", ir net su kaupu. Padarę šitą pasiūlymą Staliniui, vokiečiai kreipsis į Vakarų demokratijas ir sakys: "Ar matote, j kokią desperaciją jus mus stumiate? Ar jūs norite, kad Rusijos komunizmas įsigalėtų visoje Europoje? Jeigu nenorite, tai taikykitės su mumis, o mes bolševikus suvaldysime!" Demokratijas vokiečiai gąsdins komunizmu baubu, o Stalina jie stengsis įtikinti, primindami jam, kad pagal Atlanto Čarterį jisai negali tikėtis iš jų jokio grobio. Ir jie turi vilgti, kad viena arba antra pusė sutiks daryti taiką su Vokietija, pirma, negu ji bus sutriuškinta".

Šitokias mintis pareiškė tulas diplomatas, kuris turi pažinti su Vokietijos kariuomenės viršinėmis, ir jas spaudai perdavė ONA žinių agentūra.

AMERIKA, išpausdinus i Lietuvos laisvės paskelbimo deklaraciją, sumini po ją pasirašiusių vardus ir pažymi kurie jų yra mirę bei kur gyvieji randasi:

Dr. Jonas Basanavičius — miręs 1927 m. vasario 16 d.; Saliamonas Banaitis — miręs 1933 m., gegužio 4 d.; Mykolas Biržiška — tebegyvenąs Lietuvoje, buvęs Kauno ir Vilniaus universitetų rektorius; Kazys Bizauskas — išvestas į Sibirą; Pranas Dovydaitis — išvestas į Sibirą; Steponas Kairys — tebegyvenąs Lietuvoje; Petras Klimas — dabar gyvena Francijoje; kun. Vladas Mironas — tebegyvenąs Lietuvoje; Stasys Narutavičius — miręs 1932 m., gruodžio 31 d., kun. Alfonsas Petrušis — miręs 1928 m., birželio 28 d.; Antanas Smetona — Tarybos pirmininkas, pirmas ir ketvirtas prezidentas, dabar gyvena Cleveland, Ohio; Jonas Smilgevičius — daug nusipelnęs žemaičių organizavimu; kun. Justinas Staugaitis — dabartinis Telsių vyskupas; Aleksandras Stulginskis — steigiamoji seimo pirmininkas, 1922—1926 m. prezidentas, dabar tremtinys Sibire; dr. Jurgis Saulys — Lietuvos atstovas Sveicarijoje; prel. Kazys Saulys — Kauno arkivyskupijos generalvikaras; Jokubas Šernas — miręs 1926 m., liepos 31 d.; Jonas Vailokaitis — vokiečių nelaisvėje; Jonas Vileišis — miręs 1942 metų pavasarį".

STUDENTŲ ZODY literatas V. Vaičiulaitis primena apie plačiai Amerikoje žinomą veikėją-poetą Julij Baniulį, kuris, savą laiką, dirbo visuomeniškus darbus, redagavo laikraščius ir iš pat jaunų dienų rašė poemėles, kurių šiandien jau gal turi pirąs kėlis tomas. Pastaroju laiku mūsų Julius, dėl nesveikavimo, tolokai nutoles nuo visuomeniško veikimo, bet vis dar rašinėja eiles, kurias Vaičiulaitis įvertina sekamai:

"Jose (eilėse) atsiliepia tai, kas šioje žemėje yra gražu, švelnu, ilgesinga ir kas primena tobulesnį ir teisingesnį pasaulį atspindžius. Poetas žvilgsnį nukreipia į savo sielos jautrius momentus ir į stebuklingus gamtos reiškinius, kurie kartais tokie kuklūs ir mažutėliai, kad sukuriojanti ir galvotrukišias belekiantis minia jų visai nepastebi. Jis savo ketureliuose dainuoja apie sniegą, kuri švelni, puri ir balta pas mus atskrido iš paties dangaus, arba apie rasos lašą, kuris jam tiek pat jdomus, kaip ir didelė upė: Anksti rytą atsikėlęs, Aš į mišką išėjau; Vasaros švelnus vėjelis Vos bejudino lapus; Pasilenkęs prie pat lapo, Aš stebuklą išvydau: Mažame rasos lašely Spindi miškas ir dangus".

AMERIKOS LIETUVAITĖS PAREIGOS

Rašo KATRĖ JUSAITE-KATKEVICIENE

KIEKVIENA Amerikos lietuvaitė šiandien pirmiausiai turi atsižvelgti į Dėdę Samą: visos, kurių amžius, sveikata ir išsilavinimas atitinka, privalo stoti į WAACS, į WAVES, į SPARS; privalo taupyti pinigus ir pirkti bondsus, padėti Raudonajam Kryžiui nekrauti didelių maisto atsargų ir atiduoti skardines ir gumos atliekamų dalykus, kaip Dėdė Samas musų tu prašo. Yra didelė garbė, kad ir lietuvaitė Amerikoje turi progos pagelbėti demokratijos kovai prieš visokius didelius ir mažus "tautos vadus", kurie veda pasaulį prie sunaikinimo.

Kad mokėjus geriau atskirti laisvės mintis nuo diktatorių, mes privalome mokytis anglų kalbos. Šalia su Amerikos demokratijos principais, turi eiti nepamiršimas lietuvių kalbos, nes tas tik daro Amerikos visuomenę moraliai turtingesne. O jaunimui įskiepianti lietuvių kalbą bene daugiausia nesiseka delto, kad drauge su kalba mes senieji per daug maišome viską kitą, kas yra "lietuviškumas" tik kabutėse... Lietuvystė juk nereikia saldžiai dusauti, atsiminus, kartais, kad niekas Lietuvos kaimo nesiprausdavo per išisas savaites, arba kad kai kurių šeiminių "obalsių" budavo, nors ir juokais sakomas, bet įsiskandęs ir apgalvėtas reikšmingas posakis: "Kad tik būtų ko, tai ir kiaušė gaspadinė"... Juk lietuvių turi reikėti daug tokių dalykų kaip, pavyzdžiui, jog ir mes, lietuviai, galėjome devynis kartus daugiau muilo vartoti, negu kad jų budavo vartojama šnojų Rusijoje ir jos "globojamaj" Lietuvoje. Garsusis vokiečių poetas Heine, kaip skaitome, senai yra pasakęs: "Kas myli savo tautą, tas veda ją į pirtį". Taigi, muilas čia yra tik palyginimas prie visokių kultūros pasiekimų, nuo kurių mes neturime atsilikti, nes tas ir sudaro turinį lietuvių, tai yra sugelėjimo iškelti Lietuvą, lietuvių kalbą, literatūrą ir viską, kaip to yra pasiekusios kitos šalys. Taigi, atrodo, kad dažnai prieš jaunimo "atvertimą" į lietuvių mes patys turime lietuvių pasimokyti... Juk neviskas gi yra lietuvių, kas "apsnūdusio ir kumščiuojamo" yra atsiradę Lietuvoje...

Apie organizacijas ir laikraščius kalbame nuolat. Musų pareiga, vyrų ir moterų, susibūrus tai palaikyti, kaip įrankius lietuviams siekti pažangos su kitomis kultūringomis tautomis. Bet labiausiai, kiekvienas asmuo, kuris naudojami mūsų Amerikos laisvėms, šiandien privalo viskuo padėti Amerikai laimėti karą. Kiekvienos Amerikos lietuvių pareiga šiandien visųpirmia yra persiimti demokratijos dvasia, kuri užtikrins mums gyvenimą čia, kaip ir lietuviams Lietuvoje, laisvą ir didų. Remdami savo kraštą Ameriką, turime turėti vaizduotę, je ir laisvą ateities Lietuvą, kur kiekvienas galės galvoti, veikti ir dirbti laisvai. Juk mes nieko geresnio negalime norėti Lietuvai, kaip kad turime demokratišką gyvenimą Amerikoje, kur, pavyzdžiui, republikonas Willkie teisme užtaria komunistą, o net atviri rusų fašistai yra laisvai leide savo laikraštį pavadintą "Fašist"... Kalbu kaip pavyzdį toleranciją, kurios privaloma ir Lietuvoje mokytis. Juk nereikia, jeigu mes linkime gero Lietuvai, tai turime kimsti į maišą jos piliečių drauge su Amerikos lietuvių nuoznuotais laikraščiais tik delto, kad jie "ne tos" tikybės, "ne to vado pasekėjai", ir tt.

Visas pasaulis šiandien tikisi naujo atgimimo, taigi ir mes neturime svajoti apie "karjeristų medaliais nutiestą" lietuvių tautos ateitį. Mes, Amerikos lietuvaitės, drauge su Suvienuytų Tautų moterimis, šiandien turime savo širdies jėgas atiduoti pasaulio atečiai, kad laimėti naują ir svarų gyvenimą visiems, be jokio, nors kartais ir tikrai "tautiškas giesmės" giedančių diktatorių. Amerika yra mums geriausias vadovas, o Lietuva yra geriausias tikslas. Žodžiai "Amerikos" ir "lietuvių" kaip tik ir sako mums to laikytis.

IVYKIŲ ŽYGIUOTĖ

Bombarduokime du oktopus — Vokietiją ir Japoniją. Gen. Doolittle kasdien (su desimtis tukstančių bombarduotojų) sunaikintų visus Vokietijos ir Japonijos miestus. Sudraskykime oktopų pilvą ir širdį ir dabokime, kaip išmėtyti usai ima pliuksėti, raukšlėtis, irti ir nykti.

Ašies radio visuomet transliuoja užkariautų ar okupuotų šalių žmonėms, kad "mes ateiname išlaisvinti jus". Tas parodo mums geriau, negu bent kas kitas žodžio laisvės magiją, šaknies vertybę, nepergalimą jėgą.

Ir kol aistra laisvei bus didesnė žmogiškoji sieloje, negu noras saugumui, duonai ar pastogei, tol diktatoriai ir smaugėjai negalės nugalėti.

Tautos kapinėse, Norfolk, Va., nepersenai 29 vokiečių submarino jureivių kunai užkasti žemėn "pilna militarine garbe". Keletą mėnesių atgal mes palaidojome keliolika japonų su mūsų šautuvų saliotu. Aš to nesuprantu. Jeigu aš turėčiau sun, kuris būtų palaidotas "militarine garbe" Vokietijoje ar Japonijoje — aš pasijusčiau įžeistas taip aštriai, kaip ir kad jis būtų apdekoruotas Hitlerio ar Hirohito.

Sautuvai ir bučiai — tai sugestija naujos žmonių istorijos antraštė.

Ar pastebėjai, kad visų krutanių pavelsių skelbimų ir negyvų daiktų eksploatacijos 98 nuos. yra ar skelbimas, kuriame kažkas celiuoja šautuvą į ką nors ar vaikinas bučiuojąs merginą? Krutamieji pavelsiai yra geriausias rodyklis to, kuo žmoniška rasė domisi. Atrodo, kad tai yra šautuvai ir bučiai — karas ir meilė, žudymas ir mylavimasis.

Šiame kare tikrai pergalėjimas tesiskaito. Tikrai kiekvienos dienos faktai teturi svarbumo. Ar Vokietija ir Japonija žengia priekyn ar traukias atgal? Tiktai tas teturi svarbą. Ar Anglija ir Suvienuotos Valstijos, Rusija ir Kinija, žengia pirmyn ar atžagaromis? Tiktai tas teturi vertės.

Kiek mylių mes laimėjome? Kiek palaimėjome? Tiktai tas tesiskaito ir teturi svarbą.

Dabar yra laikas atsiskaityti. Ši šalis buvo gera tau ir man ir mūsų tėvams ir protėviams per 150 metų. Ji buvo dovana, įgyta krauju ir asaromis — revoliucijos ir civilio karo vyrų. Mes gyvieji dar neatsimokėjome tiems vyrams. Dabar yra laikas apginti Dėdę Samą mūsų gyvybe ir mūsų pinigais ir mūsų laiku. Pirkime bondsų ir stampų. BUDRIKAS.

Lenkai Gina Lietuvius

Vasario 19 d. 1943 m. lenkų dienarašty "Nowy Swiat" tilpo Stanislaw'o Rurata's straipsnis "Święto Litwy" ("Lietuvos Šventė"), kuriame autorius nepaprastai gražiai atsiliepė apie lietuvius ir jų atsieliktus kultūrinius laimėjimus: taip pat plačiai išnagrinėjo Lietuvos reikala, karštai ji gindamas. Tėvynės red. paprašius, šį straipsnį išvertė prof. V. Bacevičius ir jį čia talpinau ištiesai.

VASARIO 16 d. sukanka 25 metai Lietuvos nepriklausomybės. Tragiškam momente lietuvių tauta minėjo šventę grįžimo į nuosavą gyvenimą. Data supuola momentui, kada vienas okupantas nuslopina Lietuvos balsą prieš pasaulį, o kitas kaimynas skelbia, kad nori jai tą gyvenimą atimti.

Visa Europa gyvena po priespauda, tačiau vienas tik jos užkampis, Pabaltijo kraštų plotai, rodosi būti pastatytas į taip netikrą ateitį. Kitos tautos kovojančios dėl savo egzistencijos, iškovojo sau galią ir teisę kalbėti per savo valdžias, kurios karo laikotarpiui prisiglaudė prie sąjungininkų. Kai kurie okupuoti kraštai apmokėjo savo dalyvavimą alijantų pusę pirmiau apsigynimo kova ant savo nuosavų žemių, o vėliau nuolatiniu karišku prisidėjimu šiame kare. Yra tačiau kitos, kurios pasipriešinimo ant nuosavos žemės nedarė, bet mokojo atsisukti į moralines teises ir iškovojo galimybę sutverti valdžią. Visos įeina į Suvienytų Tautų tarpą, turi teisę veikliai kovoti dėl savo krašto nepriklausomybės ir randa pagalbą tarpe savo sąjungininkų, t. y. Didžiosios Britanijos ir Suvienytų Valstijų. Vien tikta Pabaltijo Valstybės, kurių gyventojai yra bemaž lygiai skaitlingi, kaip pav. Cekoslovakijos, tų tautų neatsieki. Jų laisvę, beabejo apimta Atlanto Carterio programą, randasi visiškai neteisėgai tyrinėjimo ir abejonių sferoje toje daly Anglijos ir Amerikos viešosios opinijos, kurioje momento nuotaika persveria priimtus principus, o strategiškas pasisiekimas fronte apakina ir neleidžia permąstyti tikrąsias ir ateities. Lenkams, kurie nuo pirmo momento suprato kovą kaip grūntines del principų, tokia padėtis, kokioj laikoma Pabaltijo valstybės, yra aiškiu prieštaravimu moraliskiams šio karo tikslams. Joks kovojančias lenkas nesutiks niekuomet su tuo, kad tautų nepriklausomybės principai būtų paversti privilegijomis, pripažintomis arba atimamomis priklausomai nuo politinio spaudimo arba militarinio pasisiekimo galingesnio sąjungininko. Esame tikri, kad tame punkte Lenkijos supratimai ir Suvienytų Valstijų visiškai sutampa. Tai mūsų prievoles santykiuose su Lietuva, kurios adresu laike jos nepriklausomybės šventės plaukė lenkų tautos geriausi linkėjimai ir gražiausias mintys. Ramus svarstymas, nepretendytas nesimniais šiame momente ginčiais, priveda prie išvados, kad šis kraštas surištas visiškai su vakarais ir su role, kokią jam krikščioniška kultūra paskyrė, jau laimėjo sau istorinę teisę pilnai nepriklausomybei ir suverenumui. Bet istorinė teisė liko dargi pamurta paskutinių 25 metų laimėjimais, kurie davė pasauliui gero valdymo kraštų pavyzdį. Paskutiniųjų 25 metų Lietuvos nepriklausomybės rezultatai — tai plėtotė, stebinti savo įveiga, netikaiti palyginus su padėtimi rusų okupacijos laikais; tai pasireiškiantis ne vien tik statistikos duomenimis. Tie, kurie taip lengvai sprendžia Lietuvos likimą, būtų beabejo nustebinti, kad galėtų savo akimis ("naocznie") patvirtinti, kad Lietuvos pažanga buvo esminė ir palyginimo skalėje didesnė nuo civilizacijos ir "mechanizacijos" Ru'oj. Galbut sugebėtų pastebėti, kad toki atsieikimai nebūtų galimi be lietuvių tautos valios, be sąmoningos savo tikslų visuomenės. Galbut sugebėtų patvirtinti, kad Lietuva susideda iš plačių sluoksnių dirbančios visuomenės, vedamos didelio auklėtojų skaičiaus, puikių organizatorių valstybinio gyvenimo ir visuomenės pažangos pionierių. Permažai yra žinomi tie faktai pasauliui, kad galėtų įkainuoti jų vertę ir įsisąmoninti, imant pavyzdį iš Lietuvos, kad tiktai bekompromisinis nepriklausomybės principas taikomas mažesniems tautos yra žmonių gerbuo ir pažangos pagrindui.

Šitie faktai pilnai tačiau pasiekė sąmonę Lenkijos, kurios akyse atgimė tauta, kuri kaip kultūrinis ir ekonominis veiksnys plėtėsi tokiame greitam tempe, kad dar vienos generacijos laikotarpį jos pozicija Europoj galėtų būti lygi Norvegijos, Suomijos ar Danijos pozicijai.

Valstybinio administravimo talentas, kuris taip aukštam laipsny pasireiškė nuodieninė lietuvių valstybėje, buvo del Lenkijos reikšnių, žinomu iš Lenkijos istorijos. Gerai Lenkijoj buvo, kada ją valdė lietuviai. Bet kas svarbiau, tai tas faktas, kad nuodieninė Lenkijoj suprasta, kad lietuvių tautos savybės ir vertybės yra daugumoj atsitiktinių ir skaitlingose srityse netik lygios lenkų

tautos savybėmis, bet aukštesnės. Nepaisant ginčų, kokie buvo kilę tarp tų tautų, lenkų visuomenė negalėjo nepastebėti, kad visuomeninių ir ukinų veiksmų tikslumas, ypač taip svarbioj mums agrikultūros srity, buvo Lietuvoj aukštesnis kaip Lenkijoj. Įsisąmoninta aiškiai aukštesnė lietuvių ukininkų lygmenį. Nelietė tai vien tik patį ukininkavimą, nes žinota gerai, kad Lietuvos ukininkas veda savo ukį tokiame lygmeny, kokį Lenkijoj rodė tik pavyzdinukai. Lietuvos kaimietis ir jo atstovas Taryboje mokėjo geriau ir pasekmingiau užtikrinti savo dalyvavimą valstybės gyvenime ir vaisingiau toj valstybėje bendradarbiauti, negu Lenkijos ukininkai. Ir del mūsų galėjo tapti pavyzdžiu daugybę klausimų ir budų jų išrišimo. Iš lenkų visuomenės sąmonės pradėjo nykti ankstyvesni palinkimai ir greta gilaus broliško jausmo nusistovė pagarba ir didžiulių lietuvių tautos vertybių pilnas supratimas. Ant tokio pagrindo klojasi šiandien Lenkijos visuomenės santikiai su Lietuva. Sugėbėjom pribrešti supratime, kad Lenkijos šiaurėje atgimsta kaimynas, kurio išsivystymas ne išaukdamo neramumų, bet pagilindavo simpatijos ir džiaugsmo jausmą iš jo darbo pasekmių.

Šitam kare Lietuvos likimas tapo vienas svarbiųjų Lenkijos tikslų. Pareiga plaukianti iš istorijos ir šiandieninės realybės įsisąmonijimas veikia taip, kad pilna nepriklausomybė ir lietuvių tautos suverenumas tampa toji sąlyga, nuo kurios Lenkija ir jos kareiviai nepasitrauks.

"Skambink Per Amžius Vaikams Lietuvos"...

Lyg ir prakalba Vasario šešiolikiai

Kaip jau visi žinome, Lietuvos nepriklausomybės paskelbta vasario 16 dieną, 1918 metais. Bet po nepriklausomybės paskelbimo, Lietuva dar nebuvo laisva. Po to paskelbimo, Lietuvą dar buvo užpuolę jos priešai amžinieji: vokiečiai-bermontininkai, lenkai ir rusai. Lietuvos žmonės dar reikėjo sunkiai kovoti ir daug kraują pralieti, kol atsigynė tų priešų. Lietuvui-artojai dar reikėjo kautis ir su savo tautos išgamomis, kurie dirguojami iš Maskvos buvo pasimoję Lietuvą pavergti ir tolimesniam verginimui perduoti rusams. Bet pasirijęs lietuvis patriotas nugalėjo visus savo išlaukinius priešus! Nugalėjo ir savuosius išgamus!

Tik po nugalėjimo visų priešų, lietuviai pradėjo laisvai gyventi ir kurtis, kad susilyginus su kitomis civilizacijomis ir kultūringomis tautomis.

Lietuvai, prisikėlusiai iš po karo griuvėsių, gerai sekėsi žengti į laisvą ir kultūringą gyvenimą. Lietuvius, lyg paklausę mūsų poeto Maironio, pasiėmė į rankas arklą, lyrą, knygą ir pradėjo kurti savo naują gyvenimą.

Lietuva kilo, kaip ant mielių. Joje atsirado daugybė mokyklų, daug kultūrinių įstaigų, daug apšviestųjų, spaudos ir knygų. Lietuvos ukio gyvenimas sutarkytas pavyzdinai ir kogažiasiai.

Po dvidešimts dviejų metų nepriklausomo gyvenimo, Lietuva jau nebuvo galima ir bepažinti. Juk rusai, išvergę Lietuvą per 123 metus, lietuviams nieko gero nedavė, o tik plėšė viską ir vėžė į gilumą Rusijos. Po atsikėlimo iš po karo griuvėsių, Lietuva išliko tartum graži žvaigždė padangy ir švietė Baltijos jūrą pakrašty. Lietuva švietė, o lietuvius, ardamas žemėlį juodą, linksmai dainavo ir džiaugėsi laisvu gyvenimu. Tiesa, Lietuvoje buvo ir politikavimas. Buvo padaryta ir klaidų saviems besivaldant. Ginčionomės ir mes amerikiečiai už Lietuvos vidujinius reikalus. Bet ta politika ir tie ginčai buvo geravaliai ir geraširdžiai: visi mes norėjome, kad mūsų senajai tėvynei būtų kogeriausiai ir kad ją Lietuvos pareigūnai valdytų sulig mūsų numatomų gerų norų.

Kai Lietuva kilo ir kai švietė Baltijos jūrą pakrašty, į ją kreipė savo piktašias akis jos kaimynai: lenkai, rusai ir vokiečiai. Vokiečiams rūpėjo Lietuvos derlingos žemės, lenkams — lietuvių kultūra, o rusams — užkrovimas komunistiškos ideologijos ant lietuviško sprando.

Ir pasimoję vienas tų priešų sunaikinti Lietuvą ir jos nepriklausomybę!... Tas Lietuvos šiaurės kaimynas, rusas, Lietuvą okupavo birželio mėnesio, 1940 metais. Po okupacijos, prasidėjo Lietuvos tamsios dienos. Po okupacijos, Lietuvos žmonės buvo persekiojami, kankinami ir išnaudojami. Lietuvos ištikimieji piliečiai buvo siunčiami į tolimąjį Sibirą vargų ir badui. Visa, kas lietuviui buvo brangu — sunaikinta.

Neužteko vieno okupanto kankinimo. Prasidėjęs rusų-nacių karui, ir to karo sukurį pateko ir Lietuva, kuri teko antriems okupantams. Tai dar aršesni ir žiauresni

lietuvių kankintojai. Naciai lietuvius visai išnaudoja, kankina ir žudo. Lietuvos žemės dalina saviesiems. Lietuvos turtus, kaip ir rusai, vėža iš Lietuvos. Šiandien lietuvių tautai ir visai Lietuvai grėsia išnykimo pavojus.

Todel, minėdami Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą trečiu metu jai esant pavergime, mes minime susikaupusiai. Esame susikaupę ir pasiriję jai padėti visais galimais budais. Pasiriję kovoti už mūsų tėvynės likimą ir jos žmonių laisvę. Ir kovosime! Juk Lietuvos dar niekas amžinai nepavergė. Nepavergs ir dabar.

Bet čia kyla klausimas, ar visi lietuviai yra pasiriję padėti Lietuvai? Ne! Juk atsimename, kaip laike praeito karo buvo Lietuvos judosiai, taip jų yra ir dabar. Juk atsimename, kaip tie judosiai Lietuvą buvo pardavę svetimai valstybei, taip tie patys ir jiems panašūs judosiai ją rengiasi už graši parduoti ir dabar. Bet tiek jų! Lietuva bus išlaisvinta ir be jų! Ją išlaisvinsime mes tikrieji Lietuvos patriotai. Tik reikia neužmiršti vieno labai svarbaus dalyko: Lietuvos neišgelbės nė viena politiška frakcija ar sriovė atskirai. Neišlaisvins jos nė vienas lietuvis, veikdamas kad ir geriausius darbus atskirai. Jos išlaisvinimui mums reikia didelės vienybės visų lietuvių.

Šį raštą, beabejo, skaitys Lietuvoje gimę ir augę lietuviai, kurie jau senai jam tėtė. Nemaža bus ir tokių, kurie niekad jos nematė. Kaip vieniems, taip ir kitiems aš čia noriu nors trumpai priminti apie Lietuvą. Lietuva, tai mažas kraštas Baltijos jūrų pakrašty. Lietuva žmonių vadinama dainų ir gintaro kraštu. Jos žemėje pilna gražių girių, daug lygių laukų ir kalnų-kalnėlių. Lietuvoje pilna žuojančių pievų, gražių sodų ir sodelių. Ten yra daug lipių ir malonai sruvenančių upelių. Ten pilna gražiai čiuobančių paukščių. Lietuvoje, tačiau, nėra aukso kasyklų, geležies ir anglių kasyklų. Bet aukso yra Lietuvos žemėje; derlingoje žemėje, kurią lietuviai puredami pasidaro sau gražų pragyvenimą. Kai Lietuva buvo laisva, jos žmonės, puredami juodąją žemėlį, dainavo gražias dainas ir džiaugėsi budami laisvi ir nepriklausomi.

Aš dar nelabai senai buvau Lietuvoje. Aš niekad neužmiršiu visa to, ką ten pergyvenau. Neužmiršiu, kaip atsidėjusiai Lietuvai dirbo pragyvenimui, kėlimui kultūros ir apšvietos. Aš atsimenu keletą saulėtų ir gražių dienų. Atsimenu keletą gražių mėnesienos vakarų. Tais vakarais dangus buvo skaistus. Jame švietė daug tūkstančių didelių žvaigždžių ir baltas-aiškus mėnulis. Tais vakarais krumuose ir giriose čiuobėjo nesuskaitoma galybė lakštingalų, kur tai žvengė žirgeliai ir girdėsi jaunimo chorų dainavimas. Tame momente išrodė, jog žmogus esi ne žemėje, bet kokiame tai graziame, pasakiškame rojuje. O tas gražumas dar sykį džiaugsmu virkdė lietuvių širdį, kad jis turi laisvę ir nepriklausomybę. Ir tais gražiais vakarais rodėsi, kad visi Lietuvos žmonės, kiekvienas jos krumelis ir tas gražusis dangus kalbėjo viena ir ta pačia lietuviška kalba į visą žmoniją: mes mylime laisvę ir taiką! Mes norime ramaus gyvenimo ir visiems kitų valstybių žmonėms! Mes nenorime karų ir nepradėsime jų! Tik jūs, mūsų kaimynai, leiskite mums laisvai gyventi!

Bet tie kiti žmonės, tie kaimynai, pavydėjo lietuviui laisvę. Jie juos pavergė. Dabar to žemiško rojus pavergti gyventojai gyvena sunkų gyvenimą. Dabar Lietuvos žmonės tiesia rankas į pasaulį ir sako: Ei, pasauli! Buki rimtas ir teisingas! Ei, pasauli, gražink mus teisę gyventi laisvais ir nepriklausomais! Ei, pasauli, mes be laisvės nenurimsim!

Ar girdi pasaulis pavergtų lietuvių skundą ir tą širdpiršingą sauksmą? Girdi ir negirdi. Yra tokių valstybių, kurios pasiriję padėti išlaisvinti. Tokių valstybių tarpe yra Amerika, mūsų Dėdė Samas mylimas. Tarpe pasaulio didžiųjų vyrų yra Suv. Valstijų prezidentas Rooseveltas, kuris užstoja už Lietuvą. Bet yra ir tokių valstybių, kurios trokšta Lietuvai pražuties. Tai Lietuvos kaimynė Rusija.

Iš to gražaus žemės krašto lietuviai tiesia rankas ir į Amerikos lietuvius ir sako: "Amerikos lietuviai, gelbėkite mus, nes mes žūstame! Amerikos lietuviai, padėkite mums išlaisvinti!" Ar visi Amerikos lietuviai girdi tą mūsų brolių ir seserų balsą? Girdime, bet ne visi. Pas mus dar yra sriovė ir sriovelių, kurių žmonės savo ambicijas stato aukščiau už savo motinos Lietuvos likimą ir savo tautos žmonių laisvę. Pas mus dar yra išgamų, kurie pasiriję už skaitiką savo motiną Lietuvą parduoti.

Tai negerei ir gėda! Toliau taip negali būti! Šiame krizio momente mes turime būti vieningi! Šią valandą mes turime mesti į ragažę visas srioves ir veikti, kaip vienas! O tik vieningai veikdami, mes galėtume daug padaryti.

Broliai ir seserys: mes mylime laisvę ir laisvą gyvenimą! Todel nepavydėkime

tokio gyvenimo ir savo broliams mūsų senojė tėvynėje! Padėkime jiems nusikratyti sunkųjį nacių jungą! Pagelbėkime jiems! Padėkime į šalį visokias politiškas ambicijas ir į stokime gelbėti savo tėvynei Lietuvai.

Laikė praeito karo ir po karo Amerikos lietuviai daug pagelbėjo Lietuvai. Lietuvai išsilaisvinus ir bepradedant atsistoti ant kojų, amerikiečiai simbolingai apvainikavo savo darbą: sudėjo pinigų-aukų ir, nupirkę Laisvės Varpą, pasiuntė į Lietuvą. Tas varpas per dvidešimts del nepriklausomo gyvenimo metus skambino Kauno muziejaus bokšte ir priminė užjūrio lietuvius. Priminė visiems Lietuvos gyventojams apie laisvą žmonių gyvenimą. Tame varpe įrašyta labai simbolingas posakis:

"O skambink per amžius Vaikams Lietuvos, Kad laisvės nevertas, Kas negina jos!"

Todel pasirodykime verti laisvės! Dirbkime už laisvę! Dirbkime už išlaisvinimą mūsų mylimosios motinos Lietuvos! Visi Amerikos lietuviai į vienybę! O, kitų gerų žmonių padedami, gal visai neturkus matysime Lietuvą laisva ir nepriklausoma!

P. BAJORAS.

Lietuvos nepriklausomybės Trumpa Chronologija

Minint Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 25 metų sukaktį, pravartu susipažinti, kaip tos nepriklausomybės siekta ir atsiekta, ir kaip jos, pagaliau, netekta, kas čia paaiškinama datomis sulig metų alingumu.

1915 metais
Rugsėjo pabaigoje vokiečių kariuomenė jau buvo užėmusi visą Lietuvą, tačiau lietuviai, nepaisydami pavojaus, galvojo apie Lietuvos ateitį ir stengėsi išsilaisvinti.

1917 metais
Rugsėjo 18—22 dienomis, Vilniuje susirinko lietuvių konferencija, susidedanti iš 214 atstovų. Ši konferencija išrinko Lietuvai Tautos Tarybą, susidedančią iš 20 narių.

1918 metais
Vasario 14 dieną Vyriausioji Lietuvių Tautos Taryba Rusijoje (Voroneže) išleido atsisaukimą į visas tautas, reikalaujant Lietuvai nepriklausomybės.

Vasario 16 dieną Lietuvių Tautos Taryba pasirašė deklaraciją ir paskelbė Lietuvą nepriklausoma.
Kovo mėnesį New York'e įvyko Amerikos lietuvių didysis seimas, pasidėjęs pagalbėti Lietuvai išsilaisvinti ir atsisteigti.

Rugpjūčio 3—4 dd., Berne, Šveicarijoje, įvyko lietuvių konferencija, kur buvo rūpinamasi suteikti Lietuvai pagalbą ir galvota apie jos ateitį.

Kovo 23 d. Vokietijos kaizeris pripažino Lietuvai nepriklausomybę.
Spalio 20 dieną Vokietijos kancleris Max von Baden pripažino lietuvių tarybą ir jos sudarytai vyriausybei visišką laisvę tvarkyti Lietuvos kraštą.

Lapkričio 5 d. Lietuvių Tautos Taryba pavadė prof. A. Voldemarui sudaryti pirmąją Lietuvos vyriausybę ir to paties mėnesio 24 dieną išleista įsakymas organizuoti Lietuvos kariuomenę.

Lapkričio pabaigoje įsteigta pirmoji Lietuvos atstovybė užsieny, būtent Berlyne.

1919 metais
Balandžio 6 d. Lietuvių Tautos Tarybos pirmininkas Antanas Smetona išrinktas pirmuoju Lietuvos prezidentu.

Liepos 12 d. Maskvoje pasirašyta Lietuvos ir Sovietų Rusijos sutartis, sulig kurios Rusija pripažino Lietuvą nepriklausoma valstybe.

1920 metais
Gegužio mėnesį Francija pripažino Lietuvą.

Gegužio 15 dieną susirinko Lietuvos steigiamasis seimas, kurį sudarė visuotiniu balsavimu žmonių išrinkti 112 atstovų. Seimas paskelbė Lietuvos laikinąją konstituciją.

Liepos 4 d. Lenkija pripažino Lietuvą. Liepos 14 dieną lenkų kariuomenė išėjo iš Vilniaus ir Vilnių užėmė bolševikai. Rugpjūčio 28 dieną į Vilnių įžengė Lietuvos kariuomenė.

Rugsėjo 30 d. Suvalkuose prasidėjo lietuvių-lenkų derybos.

Spalio 7 dieną pasirašyta lietuvių-lenkų sutartis.
Spalio 9 d., gen. Želigovskio vadovaujama, lenkų kariuomenė užėmė Vilnių ir Vilnijos kraštą.

1921 metais
Kovo 14 dieną Argentina pripažino Lietuvą.

Rugsėjo 4 dieną tą patį padarė Norvegija.

Rugsėjo 22 dieną Tautų Sąjunga priėmė Lietuvą savo nariu.

Tais pačiais metais Lietuvą pripažino Švedija, Danija, Olandija ir Suomija.

1922 metais
Liepos 13 dieną Ambasadorių Konferencija pripažino Lietuvą.

Rugpjūčio 4 dieną Lietuvos steigiamasis seimas paskelbė Lietuvos konstituciją. Tais pačiais metais Lietuvą pripažino Čekoslovakija, Suvienytos Amerikos Valstijos, Ispanija, Anglija, Vatikanas ir kitos valstybės.

1923 metais
Sausio 15 dieną atvaduotas Klaipėdos Kraštas.

Sausio 19 dieną Klaipėdos Kraštas prijungtas prie Lietuvos.

Vasario 16 dieną Ambasadorių Konferencija Klaipėdos klausimą išsprendė Lietuvos naudai.

Po visa to prasidėjo Lietuvos laisvas, ramus ir kurbinis gyvenimas.

1939 metais
Kovo 21 dieną Hitleris atplėšė nuo Lietuvos Klaipėdos Kraštą.

Spalio 10 dieną, sulig tam tikros rusų lietuvių sutarties, Lietuvai gaunant atgal Vilnių, rusai įsisteigė savo kariškas bazes visoje Lietuvoje.

1940 metais
Birželio 15 dieną rusai, sulaužę visas sutartis, okupavo Lietuvą.

1941 metais
Prasidėjęs rusų-nacių karui, birželio 22 dieną naciai pradėjo okupuoti Lietuvą ir tuo budu prasidėjo antra Lietuvos okupacija po 22 metų laisvo ir nepriklausomo gyvenimo.

Surinko ONA VALAITIENE.

Lietuvių Šventę Prisiminus

BUVO labai malonu skaityti laikraščiuose apie tai, kaip visokios draugijos, o labiausia SLA kuopos, minėjo 16 d. vasario 25 metų sukaktuves Lietuvos nepriklausomybės, tam tikslui surengiant visokius parengimus. Tai pagirtinas ir garbingas darbas.

Besikaitant apie tuos visus parengimus, mano širdį palietė lygir saldūs sapnai, ir nē nepajutau, kaip iš visokios draugijos, o dvasioje dalyvavau ten toli... toli... tuose gražioiose lietuvių dienos minėjimo parengimuose.

Aš atsimenu, kaip Lietuvos pirmas traukinys atvažiuo, Vaziavo labai povaliai iš kampo rytų ir žemių pusės į pietus. O mes, apie šimtas jaunų mergaičių jo laukėm. Mes būvome apsitaisę baltomis suknėlėmis, visų ilgį plaukai puikiai sutaisyti buvo palaidi. Ant galvų visos turėjom vainikus užsidėję iš baltų gėlių su rutomis nupintus. Taigpi turėjom nupynę labai ilgą vainiką visokių gėlių maišytą. Du ugnagesių orkestrai buvo. Kada traukinys artinosi prie mūsų stoties taip išlėto, rodės kaip tyki vilnis upėje mažo vėjelio pučiama siubuvo minia. Tada mes, vadovaujamys vyresnių panielių ir mokytojų, pamažu pradėjome apsiusti iš dviejų pusių vainikais garvežį ir, kiek galėdamos, traukinį. Orkestrams grojant, mes giedojom Lietuvos himną.

Tai buvo labai malonus atsitikimas. Ne vienam prisiejo džiaugsmo asarą išlieti. Labai malonus veidai iš traukinio sveikino mus. Tai buvo Lietuvos kariuomenė. Karininkai, jaunesni ir vyresni, veik visi jau buvo apsitaisę lietuviškomis uniformomis. Visi buvo pavaisinti kiek galint. Po pavaisinimo, dar norėjo važiuoti su apkaišytu traukiniu tolyn į pietų pusę, bet dviem žvalgam pranešus, kad tiltas buvo susprogdintas per upę — pavojus pradėjo gręsti. Turėjo sustabdyti traukinį ir laikas nuo laiko su priešais pradėjo susitikti. Bet vistiek pergalėdavo ir vėl linksmai buvo. Pergalėdavo ir laimėjo!

Bet dabar brangi Lietuva, gal tik šėšelis iš tavęs beliko... Kad ir sugrįšiu į savo šalelę — asarėlės paplusi... Gal rasiu vargus, nelaimes ir bėdas. Gal neberasiu tėvilių... Gal visa mano širdies palaima liks ant šaltų kapelių...

Tačiau mes negalim nustoti vilties. Ims laiko, bet Lietuvą mes vėl atgausime. Tą syk tvirtai ją laikysim ir piktavarniams neatiduosiūm ją drąskyti.

IZABELE IVOSKIENE.

Išplėštos Širdies Žodžiai

Šis eilėraštis buvo išspausdintas Kauno dienrašty I Laisvę ir pašvęstas Sibiran ištremtiems lietuviams.

Kur gi tu, kur gi tu, o širdis išplėsta, Be namų, be šeimos? Gal palūši tenai, nesvetingam krašte, — Ar begrįši namo?

Laukdama motinėl sulinko varguos, — Ar sugrįši, sunel? O sugrįši, tolimasis, močiutės paguost, Nors vylingam sapne!

Ji narplioja rožančių jau tukstantį kart, Del tavęs nerami. Tu sugrįšk ir jai mylimą žodį ištark: — O mamyte, mamyt!...

— O mamyt, tu viena težinai, kaip kenčių Aš krašte svetimam! Panešiok vėl mane prie širdies, o močiut, Paspuok, mylima!

— Aš sugrįšiu visad pas tave vakare, Su saldžiuoju miegu; Mes užmiršim tada, kad baisesis yra Net už žvėrį žmogus...

— Nebešaldys širdies man Sibiro laukai Žvėrimis staugdami... Ant krutinės karštos šaltas veidas užkais, Tau niuniuojant: "Užmik!"...

— Pražydės akyse vėl gimtoji šalis, — Visas skausmas užgis; Tu vėl busi sveika, ir linksma, ir žvali, O mamyte brangi!...

LEONAS KUODYS.

SLA Reikalai ir Veikla

Dar Apie Musų "Tavorą" Laike Busimojo Vajaus

Šį SYKĮ bent trumpai priminsime apie SLA apdrandos skyrių N 2. Šis skyrius turi viso gyvenimo apdrandą, bet mokesčius reikia mokėti tik per 20 metų. Prisirašydami į šį skyrių, narys moka mokesčius sulig to amžiaus, kuriame įsirašė į Susivienijimą. Mokesčiai mokami sulig tam tikrų lentelių, pritaikant kiekvieno žmogaus amžinui. Pamokėjus duokles per 20 metų, narys jau nieko daugiau nemoka, o jam pasimirus — jo pašalpgaviai gaus pilną pomirtinį apdrandą sumą.

Šis skyrius yra geriausias visiems tiems, kurie išsigali didesnius mokesčius mokėti. Kas priklauso į šį skyrių, tas patuosuoja save nuo mokesčių senatvėje. Visi jauni žmonės privalėtų rašyti į šį skyrių, nes tai senatvės palengvinimo skyrius. Jaunas žmogus, išbuvęs šiame skyriuje per 20 metų, dar nebus persėtas tiems metams praėjus, ir jau turės savo apdrandą pilnai išmokėta, nes apdrandos mokesčių nereikės daugiau mokėti. Bet jei narys dar vis norėtų Susivienijime veikti ir turėti visose reikaluose balsą bei gauti organą Tėvynę — turėtų mokėti po 15c, kas mėnesis į SLA lėšų fondą, po 2c į Našių ir Našlaičių Fondą ir po 10c, kuopos reikalams, jei toje kuopoje tokie mokesčiai imami.

Kadangi šiame skyriuje mokesčiai didesni, tai didesni ir rezervai ir jie greičiau auga. Narys, išbuvęs skyriuje N 2 per tris metus, išgija teisę naudotis susidėjusiais rezervais. Jis rezervų šiame skyriuje turi daugiau, tai ir naudos iš jų gali turėti daugiau, kada kada prispiria. Žmogus, įstojęs į šį skyrių ir turėdamas 30 metų amžiaus bei turėdamas \$1,000 apdrandos, po 15 metų narystės turi jau net \$332.08 rezervų pinigais. Tie pinigai gali būti jo atsarga bent kokioje jo gyvenimo nelaimėje. Jei po 15 metų jis būtų priverstas pamesti Susivienijimą, jis gali tuos pinigus pasiimti, tačiau jis jį nebūtų apsidraudęs Susivienijime. Bet jei tuos rezervus paliktų Susivienijime, tai Susivienijimas jam už tuos pinigus duotų \$728.20 amžinos apdrandos, kas reiškia, kad jam pasimirus — jo pašalpgaviai gautų lygiai \$728.20.

Į šį skyrių nariai gali įstoti nuo 16 iki 60 metų amžiaus. Apdrandos gali paaimti nuo \$500 iki \$5,000.

Busimieji organizatoriai pastudijuokite apie šį skyrių ir laike busimo vajaus, kuris prasidės balandžio 1 dieną ir tęsis iki pabaigos šių metų, raginkite žmones rašyti į skyrių N 2.

Dabartinis Karas ir SLA Moterys

Dabartinis karas nemažai palietė netik privacijas šeimas, bet sykiu ir įvairias draugijas bei organizacijas, kurių eilėje randasi ir mūsų Susivienijimas. Šimtai gabių, jaunų ir energingų vyrų, kurie buvo netik mūsų organizacijos nariai, bet ir žymūs veikėjai, šiandien randasi Dėdės Samo karo tarnyboje. Išėdami, jie paliko didelę veikimo spragą, kurią šiandien prisieina užpildyti SLA narės moterys ir merginos.

Kaip jau žinome, su balandžio 1 diena prasidės SLA vajus. Tai bus vajus karo metu, kuriame visi kaip vienas privalėsime parodyti vieningą ir energingą darbą arba tvirtą mūsų visų susivienijimą Susivienijime.

Mūsų Susivienijimas yra mūsų stipriausia viltis susišalpinimui liudies ar nelaimės valandose. Tai ir turime žiūrėti, kad mūsų Susivienijimas augtų ir stiprėtų, sudarydamas dar didesnes išgales mūsų savitarpinei pagalbai.

Su kovo mėnesio pradžia, visos SLA kuopos pradės rinkti arba skirti businam vajui organizatorius. Neabejotina, kad daugelyje kuopų jau nebus išrinkti tie organizatoriai, kurie buvo praeituose vajuose, nes jie randasi karo tarnyboje, tad jų vieton prisieis rinkti kitus. Daugelyje kuopų galės pasireikšti ir tas, kad ir senesnio amžiaus nariai yra tarpiniai suristi su karo gamybos darbais ir neišgalės ir neturės laiko pasisvesti organizatviam darbiui. Tad jų vietas privalo užimti SLA narės moterys ir merginos.

Šiame momente, kuomet reikalingas vieningas darbas karo laimėjimui ir taipgi reikalingas vieningas darbas mūsų organizacijų stipriomis išlaikymas, tegul neatsilieka nei viena SLA kuopa neišrinktiems.

kusi bent po kelis organizatorius!

Mūsų organizacija stipri, galinga ir turtinga. Visi tik po biskį pasidarbavdami galime ją net dvigubai padidinti. Mes turime netoli 400 kuopų, ir tik po vieną narį priraše kuopoje jau galime savo organizacijos seimą padidinti 400 narių. Nei viena kuopa negali atsisakyti arba pasiteisinti, kad ji negali gauti vieną naują narį. Be jokios išimties visos gali tą padaryti. O didžiosios kuopos gali ir galės gauti net dešimtis narių, kaip yra gavusios praeituose vajuose.

Jei jaunesnio amžiaus vyrų, kurie yra pašaukti karo tarnyboje, negalėsime gauti — jų vieton galime gauti senesnio amžiaus vyrus, moteris ir jaunas moteris bei priaugančias merginas ir berniukus. O tokių, kurie sutiks būti mūsų organizacijos nariais, randasi ne šimtai, bet tūkstančiai, tik reikia juos matyti ir pakalbinti, nurodant tas visas naudas, kokias jie gaus budami mūsų organizacijos nariais ir narėmis.

Moterys ir merginos SLA narės! Busimo SLA vajaus pasekmės labai daug priklausys nuo jų pasidarbavimo! Kur tik bus vyrų stoka renkamos organizatorėmis — mielai apsimkite ir pasidarbukite. Vyrų visomis išgalėmis joms pagelbės. Jei jie neturės laiko pasimatyti su numatomais aplikantais — mielai joms nurodys ir reikalingus patarimus suteiks. Tegul busimo vajaus pasekmės būsna visoje didžiojoje mūsų auopelnu! Jūs turite daug savų giminių, draugų ir pažįstamų ir jas visas suvienykite po Susivienijimo vėliava.

Ivykstančiuose kuopų susirinkimuose nelaukite, kad kas jūsų maldautų tapti organizatorėmis.

torėmis, bet pačios liuosnoriai apsimkite. Tokiu elgesiu jūs sukeliate naują upą kuopos nariuose ir jie visi ras galimybes ir dės pastangas kiek galima daugiausiai jums pagelbėti, kad išietumėte laimėtojomis ir savo vardus garbin-gai įrašytumėte į organizacijos istoriją. Apart to, darbas bus ne uždyka, nes gausite atlyginimus. Ką manote moterys ir merginos? Probilkite šiame reikale!

K. J. Paulauskas.

Pranešimas S. L. A. Pirmo Apskričio Kuopoms

Siuo pranešu, kad SLA pirmo apskričio pusmetinis suvažiavimas įvyks kovo 28 d., 1943 m., 2 val. popiet, Sheandoah, Pa.

Todel prašau visų gerbiamų

S. L. A. Kuopų Veikla

Toronto, Canada

IS SLA 236 kuopos veikimo

Vasario 14 d., 1 val. popiet įvyko SLA 236 kuopos mėnesinis susirinkimas. Tą sekmdienį buvo bandyta nušauti du kiškius su vienu šuviu ir tai mums nepasisekė. Dar ir kaip! Mes ne tik nušovėm du, bet tarpe jų dviejų dar vieną gerai pridaužėm...

Susirinkimas buvo atliktas į pusantros valandos. Likusį pusvalandį sunaudojom choro repeticijai. Kad ir trumpame susirinkime atliktą nemažai svarbių reikalų. Vienas iš svarbiausiųjų buvo protokolų sekr. St. Batkienės raportas apie persiuntimą pinigų į S. L. A. Centrą ir skaitymas atsakymo nuo Centro sekretoriaus M. J. Viniko, kad pinigai gauti. Už tų pinigų prisiuntimą didžiausias aciu priklauso St. Batkieni ir kuopa jau tą aciu pareiškė. Beje, ir Centro sekretorius, gražiame atsakyme, išreiškė gilią padėką tiems, kurie tuo reikalu rūpinosi.

Po to, buvo skaityti du laiš-kai nuo Tėvynės redaktoriaus korespondencijų reikale. Gerbiamas Pr. Bajoras teikėsi paaiškinti, kodėl mūsų užsieniečių korespondencijos telpa suvėluotai arba visai negali tilpti. Viskas tas įvyksta dėl ilgos laišku kėlionės. Nariai buvo patenkinti tokiu redaktoriaus pranešimu.

Buvo įteiktas paliudymas vienam jaunui, Alfredui Kupečiui, kuris persikėlė į suaugusių skyrių.

Parengimų komisijos vardu kalbėjo A. Kunutis, pranešdamas apie komisijos pastangas suruoti vasario 16 d. paminėjimą, kuris po valandos turėjo įvykti.

Organizatorius, J. Jokubynas, perstatė tris narius: Algirdas Šimonis persikėlė iš jaunųjų į suaugusių skyrių, o naujai įstojė Ona Margevičienė-Margo ir Antanas Inčiura.

Ligoniu buvo raportuotas Ant. Čirunas. Lankytojai pripažino jį sergančiu.

Susirinkimam atsilankė mūsų kuopos narys Patkus, kuris jau senai į mūsų kuopą perkeltas, bet gyvendamas toli nuo Toronto, mus aplankydavo tik laikais, per fin. sekr. O. Indrelieng. Šį kartą mūsų sekretorė turėjo malonumą jį perstatyti asmeniškai, nes Patkus atvyko su seima į Toronto pastoviam apsigyvenimui.

Lietuvos nepriklausomybės 25 metų minėjimas

Biskį po trečios valandos, rengimo komisijos narys ir paminėjimo vedėjas, A. Kunutis, pasakė įžanginį žodį ir

kuopų išrinkti atitinkamą skaičių delegatų ir prisijūti juos į viršminėtą vietą ir viršminėtu laiku. Išrinktiems delegatams prašau įduoti mandatus.

Kuopa turi teisę rinkti po vieną delegatą nuo kiekvienų 10 gerame stovy esančių kuopoje narių.

Tikiu, kad visos prie apskričio prigulincios kuopos aktyviai dalyvaus šiame apskričio, pusmetiniame suvažiavime, kur visi suvažiavę ir bendrai dirbdami, daug ką gero galėsime nuveikti kaip SLA, taip apskričio ir pačių kuopų labui.

Pirmiau buvo siuntinėjama kuopoms užkvietimo laišakai, bet šį kartą laišakai nebus siuntinėjami, todėl kuopos turite laikyti šį pranešimą oficialiu ir sekamam kuopos susirinkime rinkti delegatus.

Salė dar nėra paimta ir apie jos vardą ir vietą dabar pranešti negaliu, bet sekite organą Tėvynę, kurioje bus vėliau pranešta ir apie salę.

J. K. Urbonas, sekr.

pranešė programą eigą. Scenoje pasirodė... neperdidelis skaičius, bet stiprus pasirizmit, choras: Pradėjo Lietuvos himnui ir sudainavęs keturias dainas.

Jonas Jokubynas pasakė neilgą kalbą apie lietuvų kovas už nepriklausomybę.

Zosė Užemkienė, savo žaivinčiu sopranu balsu, sudainavo tris vertingus kurinius. Publika buvo labai patenkinta, nesigalėdama gausių aploдимentų.

Smuiklo tris solo kurinius pagrojo jaunuolis ukrainas, Morris Kubiliuk, Grojo gambiai. Jam akomponavo choro vedėjas, Liudas Pocius.

Sekė mūsų jaunų mergaičių eilė. Birutė Indrelytė išpildė du piano kurinius, kurie visiems labai patiko.

Lilija Bieliauskaitė pasakė gražų eilėraštį, ir paskui prie jų dviejų prisidėjo dar Izabelė Grubevičiūtė ir Janet Pauliūtė. Liudui Pociui akomponuojant, jos pašoko: Suktini, Klumpakoji ir Noriu miego. Tai buvo gana įdomus programos pajvairinimas. Šiems šokiams mergaitės priruošė A. Frenzelis.

Marytė Pociūtė pagrojo tris smuiko kurinius. Ji pilnai išrodė artistiškus muzikos meno srity. Smuikas jos rankose jaučiasi visai kaip namie, o pozos graicngumas papildė likusius reikalavimus. Jai akomponavo jos gabi sesutė Onytė. Jos abi dėvėjo tikrus lietuviškus žemaitiškus rubus, kas pridavė dar didesnio puošnumo ir reikšmės jų dalyvumui.

Perskaityta Illinoisaus gubernatoriaus ir Chicagojos mavoro proklamacijos, kuriomis jie paskelbė Lietuvos respublikos dieną vasario 16 ir padėkos telegramas, kurios buvo nutarta pasiųsti įleis vasario 16 dienoje. Perskaityta rezoliucija Lietuvos reikalu, kuri priimta vienbalsiai ir bus pasiųsta valdžios autoritetams ir spaudai. Skaitė SLA 236 kuopos sekretorė St. Batkienė. Po to, programą vedėjas, A. Kunutis, perstatė gerb. G. L. P. Grant-Suttie, Lietuvos garbės konsulą, kuris išreiškė didelį pasitenkinimą tokiu svarbiu lietuvų veikimu savo tėvynės atsiminimui ir apgailestavo, kad šio momentu negalys nieko džiaugimėto apie Lietuvą papasakoti. Jis taipgi priminė, kad ne tik Illinois valstijos gubernatorius teikėsi Lietuvai pagerbti paskelbdamas 16 vasario oficialę šventę, bet tą jau seniai yra padarę New Yorko ir Maryland valstijų gubernatoriai. Konsulo kalbą susirinkusieji palydėjo grai-smingu plojimu.

Paskutinis kalbėjo kuopos pirm., A. Frenzelis, dėkodamas visiems už atsilankymą ir labiausia tiems, kurie prisidėjo prie programo pildymo. Jis taipgi linkėjo, kad Lietuva atgautų nepriklausomybę. Po jo kalbos, choras išpildė antrą savo programo dalį, užbaigdamas Britanijos himnui.

Paskutinį padėkos žodį tarė programo vedėjas A. Kunutis ir taip užbaigta tos dienos tikro lietuvio šventė pareiga.

Kaip publika, taip ir programo dalyviai jautėsi patenkinti, nes viskas ejo sklandžiai ir gražiai. Tarytum ke no tai nematoma ranka išvedė mus be kliučių ir be nusi-vilimų.

Kuopos vardu reikiu gilią padėką ponui L. Pociui už choro paruošimą, už kurį jis atsisakė bent kokį atlyginimą imti. Jo sesutėms Marytei ir Onytei už labai gražų pasirušimą šiai šventei ir jų ma-mytei, poniai M. Pocienei, kuri sutiko jas leisti ir nuo kurios šių dviejų panelių didelis pasisekimas priklausau.

Ačiu jaunuioliui Morris Kubiliuk, kuris nebudamas net lietuviu, taip gražiai prie šios šventės prisidėjo. Choroistams: St. Balčiuniui ir Adolfui Urbanavičiui, jie nebudami SLA nariais, noriai sutiko šiai šventei dainuoti. Likusieji programo pildytojai, visi kuopos nariai ir, beabejo jie žino, kad mes visi esame viens kitam dėkingi. Bet pravartu priminti, kad mūsų solistė, Zosė Užemkienė, užsitarnauja ypatingos padėkos už jos taip didelį atsidėjimą pasirušimui šiam paminėjimui, neat-sisveigiant nei į kaštą nei į nuovargį, nei į tai, kad rupestis ją nuolat glamonėjo dėl susirgusių tuo laiku jos vaikūčių.

Visoms merginoms ir moterims choroistėms ačiu už pasipuošimą tautiniais drabužiais. Genovaitei Jokubynaitėi už išvertimą rezoliucijos ir telegramų į anglų kalbą ir pagaminimą reikiamo skaičiaus kopijų.

Ačiu visiems lietuviams ir svetintaučiams draugams, kurie į šią šventę atsilankė. Pagaliau ačiu parengimo komisi-jai už jų trusą ir vargą. Į komisiją įeina šie asmenys: A. Kunutis, V. Samulevičienė, A. Augustis, J. Mankus ir E. Frenzelienė.

Sudėdama viltis gražesnei Lietuvos atečiai, pasiileku Jūsų

Maria, F. Jokubynienė, "SLA 236" k.p. koresp.

Rezoliucija

Mes, Toronto lietuviai, susirinkę Susivienijimo: Lietuvių Amerikoje 236 kuopos iniciativa, 404 Bathurst Street, vasario 14 d., 1943 metais, paminėjimui ir pagerbimui 25 metų sukakties nuo nepriklausomos Lietuvos paskelbimo, kuris įvyko Vilniuje, vasario 16 dieną, 1918 metais, nutarime išreikšti mūsų troškimus sekamai:

KADANGI Lietuva per 25 metus nepriklausomo gyvenimo pilnai įrodė, kad ji gali savistoviai valdytis ir apok-diai augti — kilti, kaip ekonominiai, taip ir socialiai;

KADANGI Lietuva, kaip ir daug kitų nedidelių tautų, pateko po nacių jungu ir be palgebos demokratiskų didžiųjų tautų negalės iš po to jungo išsiliuosuoti;

KADANGI pavergta tauta negali laisvai vystytis ir būti naudinga sau nei visam civilizuotam pasauliui; ir

KADANGI, vienintelė ma-žųjų tautų (jų tarpe ir Lietu-vo) viltis Suvienujų Tautų laimėjimui;

TAI mes, lietuviai, gyve-nantieji demokratinėje Kana-doje, pareiškiame, kad rėmė-me ir remsiame visokiais gali-mais budais mūsų naujos tė-

vynės Kanados ir visų Suvie-nytų Tautų kovą prieš ašį, dėdami visas viltis, kad prie-šą nugalėjus, prie taikos tri-bunos, remiantis Atlanto Car-teriu, kur bus teisingai atsi-žvelgta ir į Lietuvos padėtį ir pripažinta jai visiška nepri-klausomybė.

A. Frenzelis, pirmininkas, S. Batkienė, sekretorė.

Rockford, Ill.

Lietuvos nepriklausomybės paminėjimas praėjo sėkmingai

SLA 77 k.p. tik apie du mėnesiai pradėjo rimtai ruoštis paminėjimui šios brangios šventės su perstatymu P. Bajoro "Op. Nemunėli", penkių vaidų melodramą, kuri yra labai tinkama Lietuvos nepri-klausomybės minėjimui. Kai pradėjom rimtai ruoštis, ro-dos buvo užtektinai laiko, bet tuo laiku mus užpuolė šalčiai ir daug prismo, tai turėjom nemažai keblumo ir susirgi-my ir del to buvom susirupi-ne, ar galėsim tikamai iš-mokti veikala.

Stai jau ir vasario 21, ku-rioje pasiskyrėm minėti tą mums brangią šventę. Skel-bėm, kad mūsų programos prasidės 3 val. popiet. Mes su-sirinkom apie 10 val. ryte, sutvarkėm sceną ir rengėmės prie paskutinės repeticijos. Aleksynas paprasė visų vaidy-lų pasiklausti nuo autoriaus "Op. Nemunėli" laiško, kuria-me nurodo, kaip vaidylos tur-i jaustis vaidinant. Repetici-jos išėjo gerai. Po tam visi kartu ir su svečiais, kurie tu-ri būti scenoje, suvalgėm ge-rus pietus ir buvome geroje nuotaikoje, nes viskas geroj tvarkoj ejo.

Publika pradėjo rinktis ant-rą valandą. Pagaliau jau ir trečia valanda ir pagal mūsų skelbimą laikas pradėti, bet žmonės vis dar rinkosi, todėl buvom priversti užtraukti pu-sę valandos.

Pusę po trijų, susirinkimo vedėjas trumpai nupasakėjo reikšmę šio parengimo, o S. L. A. 77 k.p. kvartetas — Si-maitienė, Sinkevičienė, Stru-žas ir Bacevičius — sugiedojo Amerikos himną, visiems pritariant. Po tam sekė kalba kun. K. Juozaitis, kuris pasai-kė trumpą, jausmingą prakal-bėlę ir perskaitė laišką nuo Illinois gubernatoriaus Green, kuriame sveikina su Lietuvos 25 metų nepriklausomybės paskelbimu ir apgailestauja, kad ypatingai negali dalyvau-ti.

Po visa to sekė "Op. Nemu-nėli" vaidinimas. Kaip buvo sušlota, ne man spręsti, nes scenoje dirbdamas negalėjau taip gerai tēmyti, kaip kad bučiau galėjęs svetainėje bu-damas. Tik tiek galiu pasa-kyti, kad vaidylos susilaukė daug aploдимentų ir daug reikšė komplimentų, kad ge-rai sulosė. Ir daug kas gero-kai paverkė.

Petraukose buvo deklama-cijos, kurias atliko panelė Bi-rutė Savickaitė ir M. Ružas. Lietuviškų kanklių muziką su dainomis atliko Juozas Raš-kevičius.

Pasibaigus lošimui, visi vai-dylos, visiems pritariant, su-giedojo Lietuvos himną. Prie užbaigos, kun. Juozaitis, vi-siems pritariant, sudainavo "Kur Dauguva ir Nemunas". Po užbaigos ant scenos gra-žus vaikutis su mergaite įtei-kė po gėlių pundeį mūsų ar-tistėms pp. Šimaitienei, Sin-kevičienei ir Geležienei.

Publikos buvo pilna sve-tainė ir visi vienbalsiai pri-lie-mė sekantį rezoliuciją.

SLA 77 Kp. Korespondentas.

A Resolution

adopted at a massmeeting held under the auspices of 77 lodge Lithuanian Alliance of America on Sunday, February 21, 1943, in S. S. Peter and Paul Community Hall, 1538

South West Street, Rockford, Illinois.

WHEREAS, we loyal Ame-rican citizens of Lithuanian origin, commemorating the Twenty-fifth Anniversary of the Declaration of Indepen-dence of the Republic of Lithuania, knowing that the Lithuanians in occupied Lithu-ania are forbidden to com-memorate this anniversary, and

WHEREAS the Lithuanian nation is now suffering Nazi oppression and brutality and is unable to speak for itself in asking for aid to rid Lithu-ania of the Nazi occupants, and

WHEREAS the Lithuanian nation is valiantly fighting the Nazi occupants in Lithu-ania with all the means at its command and is therefore subjected to brutal reprisals, and

WHEREAS we fully re-alize that a United Nations Victory means the complete destruction of the Axis powers and the liberation of Lithuania and the Lithuanian nation from all aggressors, be it therefore —

RESOLVED that we once again reaffirm our loyalty to our leader, President Frank-lin D. Roosevelt, and pledge ourselves in every way pos-sible to assist the United States and her Allies in waging total war so that the unconditional surrender and destruction of the Axis pow-ers be swift and sure, be it further

RESOLVED that we re-quest our Government to re-main firm in its refusal to recognize the foreign occupa-tion of Lithuania and of the other small occupied nations, and that the signatories of the Atlantic Charter apply the principles of the Atlantic Charter to Lithuania as well as to other occupied nations; be it also

RESOLVED that this Re-solution be forwarded to the Honorable Franklin D. Roose-velt, President of the United States of America, and copies thereof be sent to the Hono-rable Cordell Hull, Secretary of the State of the United States of America, to the Senators and Congressmen from the State of Illinois, and to the American press.

EXECUTED at Rockford, Illinois, this 21-st Day of February, A. D. 1943.

Lithuanian Alliance of America Lodge 77 (Signed) Pius G. Aleksynas Chairman

Attest: (Signed) P. A. Deltuva Secretary.

Forest City, Pa.

SLA 2 kuopos narių domei

Siuo kviečiu visus SLA 2 kuopos narius atsilankyti į susirinkimą, kuris įvyks kovo 14 dieną, prapristoje vietoje ir prapristu laiku. Turėsi-me daug svarbių reikalų apkalbėti. O vyriausias reikalas, tai mokėjimas duoklių į "Kareivių Duoklių Fondą". Mes su tų duoklių mokėjimu turime ką nors daryti ir jas apsimokėti. Turime daryti taip, kaip sei-mas buvo nutaręs.

Butų labai gerai, kad visi nariai nors kartą per metus ateitų į susirinkimą, ir visi galėtume ką nors pradėti veikti del mūsų kuopos ir viso Su-sivienijimo labo. Taipgi reik-tų jau pradėti rūpintis ir apie besiaurtinantį vajų, kuris pra-sidės balandžio 1 diena. Jau į šį susirinkimą kiekvienas na-ryns galėtų atsivesti bent po vieną kandidatą prisirašyti prie mūsų kuopos. Todel dar kartą kviečiu visus į susir-inkimą, ir visi pradėkite gy-viau veikti del mūsų brangaus Susivienijimo.

J. Gedraitis, sekr.

Waukegan, Ill.

SLA 262 kp. rengia pasilinksminimą

SLA 262 kuopa rengia pasilinksminimą, užvaidintą "pampuškų vakarą". Paren-gimas įvyks kovo 6 dieną, Liberty Hall, kampas 8-th ir Adams Sts. Pradžia 7 val. vakare. Įžanga 50c. Iki šiol mūsų mieste dar niekas tokio vakaro nesurengė ir tai bus didelė naujanybė. Kava ir "pam-puškos" bus duodama dykai. Taipgi bus alaus ir stipresnių gėrimų. Turėsime dešrų su kopustais, o prie durų tikėto atsilankiusieji gaus ir priedo, nes jau turime surinkę labai puikių dovanų, ir jei kas bus giliuokingas — gaus gražių daiktų. O laimėti galės daugelis, nes bus daug prizų. Muzika bus kogeriausia.

Todel kviečiame senus ir jaunus, vyrus ir moteris. Sve-tainė didelė, tai bus vietos visiems ir visi galėsime gra-žiai pasilinksinti. Be to, bus lygir naujų narių priėmimas ir tą vakarą naujiems nariams įžanga bei alaus bus dykai.

Nariai maršuos labai puikiu maršu ir turėsime progos pa-matyti visus naujus narius. Taipgi visi turės progos pa-matyti mūsų naują-gražią S. V. vėliavą, kurią dar neseniai nusipirkome.

Dar kartą kviečiame mūsų miesto ir apilinkės lietuvius į šį parengimą skaitlingai at-silankyti. Komisija deda pas-tangas, kad viską kogeriau-siai surengti ir visus atsilan-kiusius patenkinti. Visi ir vi-sos į SLA 262 kuopos paren-gimą kovo 6 dieną!

SLA Narys.

New Kensington, Pa.

Pareikšimas SLA kuopoms

Aš esu išsiuntinėjęs SLA kuopų sekretoriams laiškus, prašydamas man pagelbėti au-komis įsitaisyti mekanišką ranką. Yra jau nemaža kuopų, kurios mano prašymo iš-klausė ir man paaukėjo. Už tai tariau toms kuopoms ir jų nariams širdingą aciu. Bet yra tokių kuopų ir narių, iš kurių gaunu visokių paklausimų. Vieni klausia, ar aš tik-

rai esu netekęs rankos, kiti reikalauja kuopos valdybos parašų, dar kiti kuopos ant-spauddo, kuopos pirmininko adreso ir tt., ir turėdami pir-mininko adresą aukas pasiū-siam, o pirmininkas perduos man.

Šiuo pareiškiu, kad aš esu tikrai netekęs dešinės rankos ir jei gerbiamieji SLA nariai man paaukos, tai galėsiu įsi-taisyti mekanišką ranką. Taip-gi šiuo prašau man pasitikė-ti, kad aš esu nesveikas ir nerašinėti paklausimų, nes man labai sunku į juos atsa-kinėti, rašant kariauja ranka. Mano padėti gerai žino SLA Centras ir visa Pildomoji Ta-ryba; jie žino, kad aš netekau rankos bedirbdamas anglių kasyklose ir dabar man sun-ku be dešinės rankos gyven-ti.

Dar kartą dėkoju už jau gautas aukas ir taipgi dar kartą prašau kitų kuopų ir narių sulig išgalės man paau-koti, už ką visiems busiu šir-dingai dėkingas.

Jonas J. Svipas,
SLA 192 kuopos narys.

New Kensington, Pa.

Iš SLA 192 kuopos susirinkimo

SLA 192 kp. susirinkimas įvyko vasario 14 d., Slavų So-kolų svetainėje. Kadangi bu-vo labai šalta diena, tai ma-žai narių dalyvavo susirinki-me. Turėjome vėliau atidaryti susirinkimą. Atidarė ir vedė susirinkimą pirm. A. Muraus-kas.

Perskaičius valdybos vardo-šaukį, visi buvo. Perskaičius praėjo susirinkimo protokolą, priimtas vienbalsiai.

Skaitymas laišku iš Centro. F. Juraitienė gavo iš N. ir N. Fondo pašalpą \$5. Olga Ga-muliotė (po vyrų Adams) gavo savo tėvo a. a. V. Gamulio pomirtinę \$300 ir trumpos li-gos pašalpą \$4.

Ligonų lankytojai raporta-vo, kad mūsų kuopoje yra dar du ligoniai. C. Stadelnykas nežinom kaip greitai pasveiks, nes kaip anglies kasykloj pa-puola ką "pasveikinti", tai il-gai prisieina mirti. Ligonė T. Pavilon, po garmio atlankymo, sugrįžus iš ligoninės, dar ne-

sijaučia gerai. Ir kaip gi jau-sis gerai, kuomet beširdis garmys tik parodė kudių mō-tinai ir atėmė atgal. Antra, dar bebunant ligoninėj, broliui reikėjo apiešti namus ir eiti į Dėdės Samo tarnybą. Tik vieną brolių turėjo ir su tuo reikėjo atsisukti. Mūsų kuopos nariai velija ligoniams greitai pasveikti.

B. Petraitienė įnešė, kad reikia daugiau pirkti Karo Bondų. Visi vienbalsiai sutiko ir nutarė dar kokių šešių bondus pirkti. Tuo reikalu pasirūpinęs išdinininkas su val-dyba.

Kadangi gavėnia jau arti-nasi, tai nutarėm gavėnias laike turėti judomus lietuviš-kus paveikslus. Išrinko tik vieną I. Ivoškienę ir ji turės sužinoti, ir sekančiame susi-rinkime pranešti, o kai reikės daugiau į komisiją, tai bus išrinkta.

Taipgi daug svarstėm apie ateinančios vasaros išvažiavi-mus. Nutarėm išrinkti komi-siją del suradimo tinkamos vietos, kad būtų patogų bu-sais privažiuoti. Į komisiją

jeina A. Glotnis ir J. Svipas. J. Sakalauskas įnešė, kad reikia Centro išlaidas sutau-pyti: kas gauna po du laik-raščius į vieną butą arba kas miršta — tiems nereikia sių-si Tėvynės. Finansų sekreto-rius turi tų ypatų antrašus nusiųsti į Centrą, kad būtų sustabdyta Tėvynė. Finansų sekretorius prižadėjo tuo pasi-rupinti.

Finansų sekretorius, J. Svi-pas, išdavė raportą. Išmokė-jus 192 kuopos valdybai 1942 metų algas ir įskaitant 12 Ka-ro Bondų, mūsų kuopos ižde yra \$350.35. Finansų sekreto-rius raportas sutiko su išdi-ninko raportu. Raportas pri-imtas vienbalsiai.

I. Ivoškienė.

Omaha, Nebr.

Pranešimas SLA 87 kuopos nariams

SLA 87 kp. susirinkimas į-vyko vasario 14 d., 2 val. po-piet, priprastoje vietoje. Su-sirinkimą atidarė ir vedė pi-rmininkas J. Popeika. Dalyva-vo neperdaugiausia narių.

Naujas sekretorius, Anta-nas Akromas, perskaitė proto-kolą. Labai gražiai surašė. Protokolas priimtas kaip per-skaitytas.

Perskaitytas laiškas nuo brolio S. Salčiaus. Nutarta kiek paaukoti kitame susirin-kime.

Šiuo taipgi noriu pranešti visiems nariams, kad mūsų kuopos susirinkimų diena ta-po permaininga delto, kad ant-rą sekmadienį susirinkimai, kaip buvo, tai pirmą pini-gus pasiūsti į Centrą. Todel visi nariai įsitęmkyte, kad da-bar susirinkimai įvyks pirmą sekmadienį kiekvieno mėnesio. Sekantis susirinkimas įvyks kovo 7 d., 2 val. popiet. Visi nariai nepamirškite atsilanky-ti.

Ona Popeikienė,
SLA 87 kp. koresp.

Carnegie, Pa.

Pranešimas SLA 128 kuopos nariams

Šiuo pranešu visiems SLA 128 kp. nariams, kad mūsų kuopos susirinkimas vasario mėnesį neįvyko todėl, kad staigiai susirgo pirmininkas, Juozas Zukauskas. Besireng-damas į darbą, staigiai suk-niubo ir vėliau pašaukus dak-tarą, patirta, kad suparali-žuota kairėji ranka ir kai-rėji koja.

Priežodis sako: "Viena bė-da — ne bėda". Taip atsitiko ir su Zukauskų šeima: dar neseniai Zukauskienė eidama į krautuvę paslydo ir pavojin-gai susižeidė dešinę ranką. Abu Zukauskai jau yra sen-yvi ir aš nuo savęs patariu vi-siems SLA 128 kuopos na-riams juos atlankyti ir sura-minti.

Taipgi susirinkimas neįvy-ko ir iš tos priežasties, kad vasario 14 dieną Pittsburghe minėta Lietuvos nepriklauso-mybės paskelbimo 25 metų sukaktis. Dabar sekantis mū-sų kuopos susirinkimas įvyks kovo 14 d., 2 val. popiet. Siur-maičių namuose, 708 Doolittle St., E. Carnegie, Pa. Visi na-riai malonėkite atsilankyti ir užsimokėti duokles. Taipgi prašau visų narių įsitęmtyti, kad finansų sekr. nekolectuo-ja duoklių bile kurią dieną, kaip iki šiol buvo daroma, nes su pradžia šių metų fin-sekr. atsisakė tą darbą dirbti.

Todel kiekvieno nario ir na-rės pareiga atsilankyti į kuopos susirinkimus ir užsimokė-ti savo duokles. O tie, kurie bent del kokių svarbių prie-žastų negali į susirinkimus atsilankyti, tai turi susirinki-mui pranešti priežastį.

Geros valios nariai suauko-jo \$2.30 SLA 94 kp. nariui, broliui S. Schultz. Gauta laiškas ir iš SLA 192 kuopos na-rių, brolio J. Sviso. Šis laiškas bus svarstomas sekančia-

me kuopos susirinkime, ku-ris įvyks kovo 14 dieną.

Del susidėjusių gyvenimo aplinkybių, čia negalima su-rengti jokių pramogų del or-ganizacijos gerovės. Šiuo lai-ku kai kas didžiuojasi, kad aukas žėri, bet yra nemaža ir skurdo.

E. K. Siurmaitienė,
SLA 128 kp. koresp.

Chicago, Ill.

SLA 260 kuopa rengia Bunco Party

Bunco ir Pinochie Party tu-rėsime tuojau po SLA 260 kuopos susirinkimo kovo 14 d., 4:30 val. popiet, 2548 W. 69-th St., Friendly Hall, arti Rockwell St. Nariai ir narės atvykit anksti į susirinkimą ir atsiveskit savo draugus į šią pramogą. Bus duodama gražūs prizai kiekvienam vėl-tui ir visi busite patenkinti, nes visi turėsime smagus lai-ko.

Koresp. K. J. S.

West Frankfort, Ill.

Iš SLA 311 kuopos susirinkimo

SLA 311 kuopos susirinki-mas įvyko vasario 14 d. Tė-vynėje buvo pagarsinta, kad šiame susirinkime reikės iš-rinkti finansų sekretorių, bet neperdaugiausiai narių susi-rinko. Net sunku būtų ir pa-sakyti, kodėl mūsų kuopos na-riai taip labai apsilėidę ir ne-lanko susirinkimų. Bet, kuomet valdyba ką nors nutaria ar padaro — išmėtinėja, kad padaryta negerai. Kuomet rei-kia išrinkti finansų sekreto-rių, tai tie, kurie gali tas pa-reigas atlikti, neapsiima, o ki-ti trukšmuoja.

Finansų sekretorium išrink-tas tas pats Vladas Urbonas, kuris jau ketvrti metai tas pareigas eina. Jam pakelta al-ga \$2.

Išrinkta baltiaus surengimui komisija: M. J. Stanis, T. Je-sulis ir D. Mikalauskienė. Ba-lius įvyks kovo 7 d. Prasidės 7 val. vakare ir tęsis iki vė-lai nakčia. Bus laimėjamų. Pelnas skiriamas Raudonajam Kryžiui ir SLA 311 kuopai pu-siau. Įvyks Lietuvių Benčro-vės svetainėje, 105 E. 4-th St. Kviečiame visus vietinius ir apilinkės lietuvius atsilan-kyti. Visi busite patenkinti.

V. Urbonas.

St. Louis, Mo.

Iš SLA 214 kuopos metinio susirinkimo

SLA 214 kp. metinis susi-rinkimas įvyko sausio 3 d., 1943 m. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm. K. Petrulis.

Praeito susirinkimo proto-kolas perskaitytas ir priim-tas.

Išduotas metinis raportas ir priimtas.

Ligonų lankytojų raportas priimtas. Veikli SLA 214 kp. narė A. Sabasky serga. Veli-jam jai greito pagijimo.

Apmokėjus visas išlaidas, 214 kuopos turtas, su pasko-la, \$217.61.

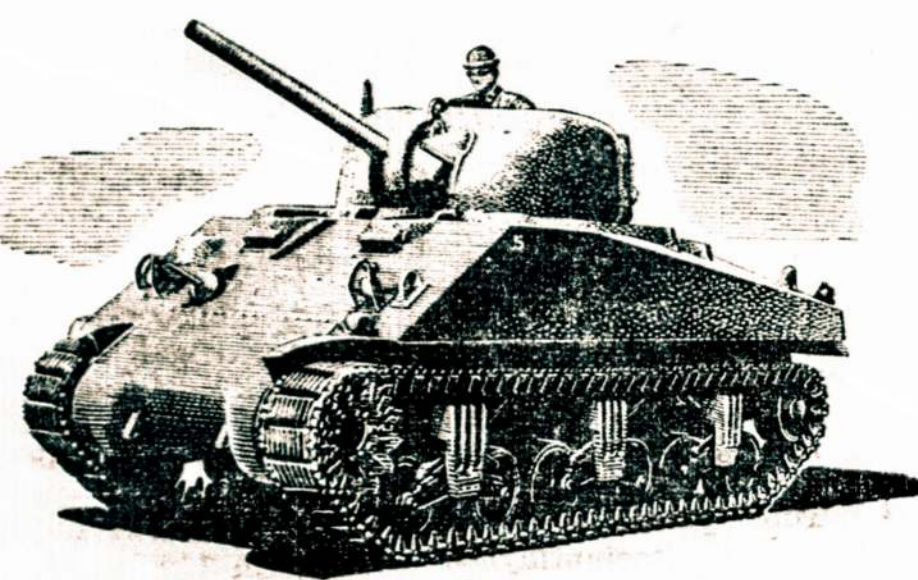
Išmokėta velionio Kulpins-ko alga pirm. Petruliui, o brolis pirm. Petrulis, dadėjęs prie tos algos pinigų, nupir-ko 214 kp. portfelį, paliada-mas kuopai velionio Kulpins-ko paminklą. SLA 214 kp. na-riai ir narės taria širdingą aciu už tokį puikų paminklą.

Įnešta ir nutarta nupirkti \$100.00 vertės War Bonds ir kuopos iždo.

SLA 214 Kp. Koresp.

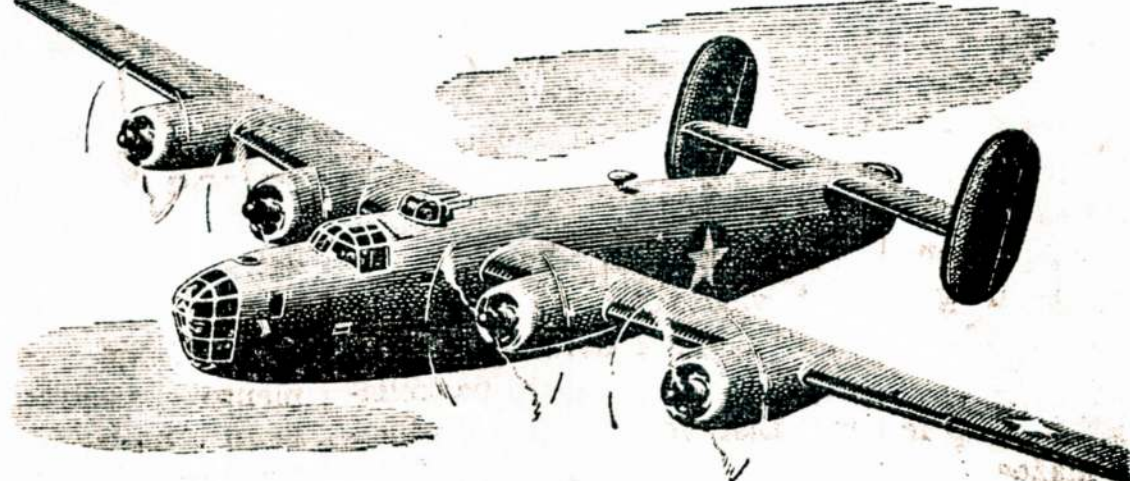
BE 100%
WITH YOUR

BUY WAR BONDS

Tanko Modelis

Štai didžiulio 32 tonų tanko modelis, kuriam yra vieškelio pėkės ir krūvynai. Tinkamai padirbtas išvertimui akmeninių sienų ir laipiojimui grioviais. Tvirtai apšarvuotas išlaikymui smugio ir apgink-luotas 75 mm. kanuole ir 50 kalibro mašininiu šau-tuvu, kad pasiūti priešui daugiau, negu jis gali priimti.

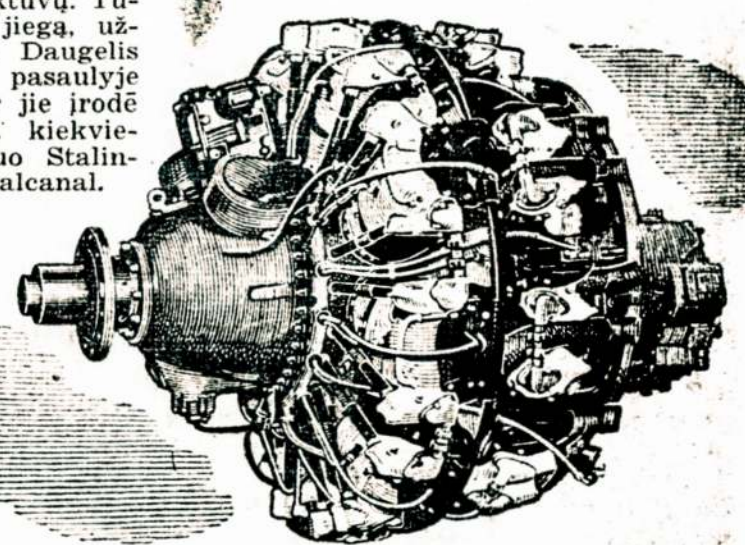

Consolidated Liberator Modelis

Užtikrintai tolimam skridimui uždarytas bombonešis pa-dirbtas, kad "nuostai jas tenai ir sugrįžti atgal". Pada-rytas eksportui ir šis modelis bus geriau ir geriau žino-mas Berlyne, Tokio ir kituose svarbiuose Ašies miestuo-se. Turi didelę įtalpą bomboms su nesustojančių jų išlei-dimu. Erdva keleiviams įtalpa. Greitumas iki 300 m. p. v. Apšarvuoti įgulos kompartmentai. Stipri šaudymo jėga.

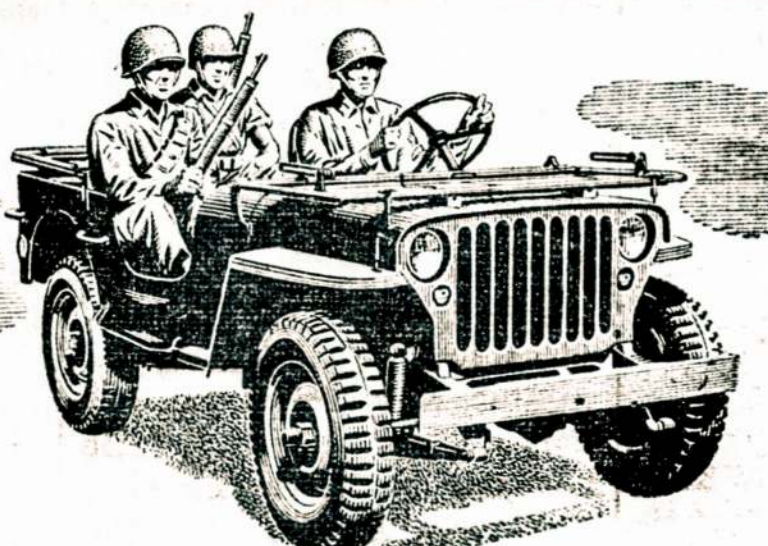
Pratt ir Whitney Inžinai

Padirbti kad atimti "lu-bas" iš Ašies lėktuvų. Tu-ri 2000 arklių jėgą, už-ančia skridimui. Daugelis kovos lėktuvų pasaulyje jais aprūpinti ir jie įrodė savo nujėgumą kiekvie-nam fronte nuo Stali-ngrado iki Guadalcanal.

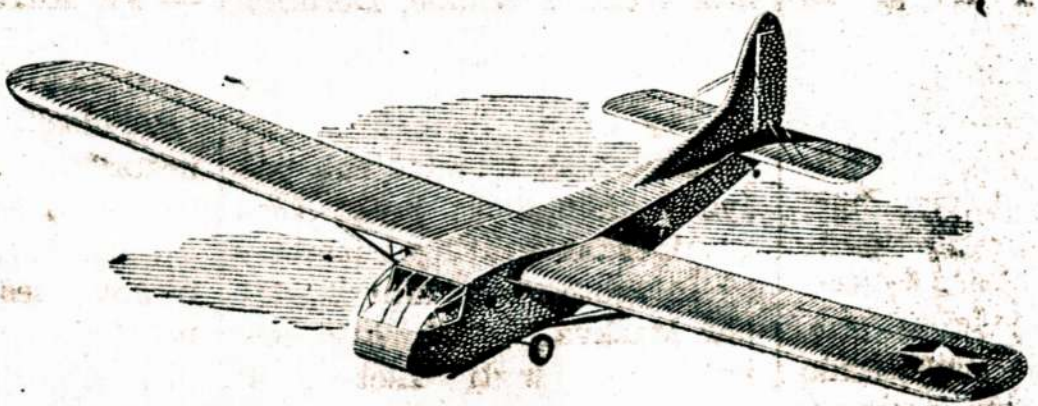
Tarataikos Modelis

Padarytas važinėti kulnais, daubomis, šunta-kiais ar per laukus ir šis mulo-kojomis auto-mobilis (Jeep) toli važiuoja su maža poreija gazolino — tarnyboje išstvermingas ir mažai taisyčių reikalingas. Tvirtai padirbtas. Nu-malevotas viena alyvine spalva.

Glaiderio Modelis

Jo operavimui nereikia gazolino aprūpimo kortos. Besireinruojanti oro kariuomenės su-paigeja "gero vėjo" pasiekia ekonomijos re-kiordų ir juoksis iš kuro ir aliejaus išla-dų. Strymlainiškas perdem ir padirbtas galimai lengviausiai valdomu.

**Ford Paskelbia
NAUJUS MODELIOUS
1943 m.**

FORDAS PERSTATO galingą eilę tvirtų naujų 1943 m. mode-lių... galutinai išvystytų jų naudojimo srityje skirtiems tiks-lams, kurie padirbti puikiai mekaniškai pagal Fordo tradicijas.

Medžiagų gerumu — stipresnis plienas ir alloys — padirbimu ir atsargiu patikrinimu kiekvieno produkto žingsnio, šie išdirbi-niai yra puikiausiai produktai kokius Fordas bent kuomet iš-dirbo!

Padirbti naudojimui visose pasaulio dalyse, visokios padėties ir klimato aplinkybėse, šie nauji produktai yra stiprūs, išstvermingi, patikimi ir turi dideles išgales "priimti" kaip lygiai "atgal duoti".

Kiekvienas šių modelių yra puikiausias rūšies jų išvystumui ir pro-dukcija — kiekvienas jų išlaikė sunkius bandymus negailestingų stovyklų kariuomenės ginklams patikrinti — kiekvieną jų eks-pertai paskelbė viršiausiu kompetitorium jo srityje.

Tėmykit dramatišką veiklą šių metų Fordo išdirbinių visose pa-saulio dalyse ir atsiminkite, kad patirtos pamokos šių 1943 metų modelių išdirbime turės itakos automobilio išdirbime, kurį jūs pirksite po karui. Daugelis naujų metalų, plastikų ir produkcijos technika pagerinta šiais metais, reikš geresnius taikos meto pro-duktus.

FORDO PERGALES PRODUKTAI DABAR IŠDIRBAMI

CONSOLIDATED LIBERATOR BOMBONEŠIAI... ARMIJAI
TROKAI... M-4 TANKAI... TRANSPORTO GLAIDERIAI...
UNIVERSALIAI NESERIAI... ARMIJOS ŽVALGYBAI KARAI...
LĖKTUVAMS GENERATORIAI... SARVUOTI AUTOMOBILI-AI... PRATT & WHITNEY LĖKTUVAMS INŽINAI...
TANKAMS INŽINAI... TROKAMS IR TARATAIKOMS
(JEEPS) MOTORAI... KANUOLĖMS PASTATAI... LIEPIMO
AUKŠTŲN INDIKATORIAI... TURBO-SUPERCHARGERIAI...
MAGNESIUM LIEJIMAI... SARVAMS METALINĖS LENTOS
Šiame suraše nėra kitų dabar išdirbamų svarbių Pergalės mode-lių, kurių negalima išvardinti dėl karo aplinkybių.

VISI MUSŲ GABUMAI, PATYRIMAS, PASTANGOS

IR VISOS IŠGALES PAŽADĖTOS PERGALEI

AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKLA

Brooklyn, N. Y.

Motery Vienių minėjo Lietuvos nepriklausomybę

Vasario 16 d., SLA selėje buvo surengta Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 25 metų sukakties minėjimas. Rengė Motery Vienių. Programą pradėta Amerikos ir Lietuvos himnais ir užbaigta Lietuviais esame mes gimę. Meniską programą dalį išpildė F. Korsakaitė, gražiai padainavusi kelias lietuviškas dainas ir Aldona Strumskytė, puikiai sugrąžiusi kelis piano solo. Pramogai atitinkamas kalbas pasakė Tėvynės red. P. Bajoras, SLA Apšvietos Kom. narys ir radio valandos vedėjas J. Valaitis ir buvęs SLA vice prez. A. Mikalauskas. Trumpus Lietuvos istorijos įvykius gražiai atpasakojė O. Valaitienė.

Labai vykusiai ir įspūdingai perstatyta gyvieji vaizdai, ką atliko Motery Vienių narės: "Vargo mokykla" — P. Atkočaitienė ir Gabija Kulber (Kulbokaitė), "Amerika" — E. Jurgelienė, "Lietuva" — J. Bacevičienė, "Laisvės simbolis" — P. Šimaitienė, "Menas, kultūra ir progresas" — E. Atkočaitienė, E. Kulber, S. Jurevičiūtė ir Treinienė, "Motery vienybė" — E. Bull (Kundročiūtė). Šie vaizdai buvo didelė naujybė ir labai tik šiam parengimui.

Priimta atitinkama rezoliucija.

Programai vadovavo Marijona Strumskienė, kuri daugiausiai rūpinosi pačių surengimu ir yra aukščiausių minčių vaizdų samanytoja.

Jei but būtų kiek daugiau publikos, būtų galima skaityti parengimą visapusiškai pavykusiui.

Buvęs.

Wilkes Barre, Pa.

IS Lietuvių Progresyvio Klubo veikimo

Vasario 21 d. Lietuvių Progresyvio Klubas laikė mėnesinį susirinkimą ir nutarė paauguti Amerikos Raudonajam Kryžiui \$5.00.

Išrinkta komisija po Velykų suvaizdinti veiklą. Nutarta surengti užgavėnų vakarus ir blynų partę, kas įvyks kovo 7 d., prasidės 4 val. popiet, klubo salėje, 325 E. Market St., Wilkes Barre, Pa. Klubietės priėmė skanių blynų. Vakaruškos prasidės tuojau po SLA 115 kuopos susirinkimo.

Kurie norės galės kurtuoti, kiti šokti, tretai gerti alų ir valgyti blynus. Šokiaus grogera muzika. Įžanga veltui. Kviečiame visus pasilinksminėti.

Liet. Progresyvis Klubas.

So. Boston, Mass.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas

Vasario 14 d. mūsų mieste minėta Lietuvos 25 metų nepriklausomybės sukaktis bendrai. Rengė Lietuvai Remti Draugija ir Federacija. Žmonių prisirinko pilnutėlė miestų salė — gal virš 600 žmonių. Upas pas visus buvo įtaurus, patriotingas. Muzikos programą pildė bažnytinis choras, po vadovyste R. Juškos. Kalbėtojai sakė gražias kalbas. Pinigų surinkta \$350.

Valio laisva Lietuva! Bostonas dabartiniu laiku yra veik visiškoj tamsoj, bet užteigis tai daro gražų biznį. Lietuviškos užteigis irgi gerai vertėsi. Naktimis Bostono gatvės kimšte prikimštos žmonių. Yra daug kareivių ir juveivių abiejų lyčių.

Mūsų radio programai abiejų stočių daugiausia groja plokštelėmis... Nesmagu, bet ką darysi. Gal kai kada bus geriau. Meno Draugijos dramos

grupė mokinas net du veikalus.

L. R. D. žada rengti maršrutą su prakalbomis. But gerai, kad greičiau pradėtų, nes žmonės žingeidauja išgirsti jų veiklos tikslus.

Ponas Pipirnickas.

Pittsburgh, Pa.

Kaip mes minėjom Lietuvos nepriklausomybės sukaktį

Vasario 14 d., kaip ir praty, Pittsburgh lietuviai bendrai visi minėjo Lietuvos nepriklausomybės 25 metų sukaktį Lietuvių Piliečių svetainėje. Publikos buvo pilnutėlė. Didžiulė Lietuvių Piliečių svetainė paminėti šį Lietuvos nepriklausomybės sidabrinį jubiliejų ir kad prisidėjus su savo doleriais ir centais prie išlaisvinimo savo gimtojo krašto iš nacių vergijos.

Kalbėjo profesorius K. Pakštas, Lietuvių žinių redaktorius S. Gabaliauskas, Allegheny County Komisyonierių Tarybos pirmininkas J. J. Kane, kongresmanas Thom E. Selanton, teisėjas Clouck, adv. Boyle, Raudonojo Kryžiaus atstovė ir Mrs. B. Pivaronienė, kaip pirmininkė lietuvių moterų Raudonojo Kryžiaus mokyklai. Taip pat pasakė gražias sveikinimo kalbas lenkų generalis konsulas H. Sztark, pareiškdamas, kad Lenkija stoji už atstatymą Lietuvos nepriklausomybės, nepaisant rusų bolševikų intrigu. Jugoslavų generalis konsulas K. Unkovich pareiškė linkėjimus Lietuvai atgauti laisvę ir nepriklausomybę, kad Lietuva, kaip Jugoslavija ir kitos tautos kenčia nacių vergiją. Turbut gražiausia ir nuostirdžiausia kalbą pasakė, tai čekoslovakų konsulas J. Zakmariuskas. Baigdamas savo įausmingą kalbą, jis pareiškė: "LONG LIVE DEMOCRATIC LITHUANIA!" Publika visiemis svečiams kaimininių valstybių atstovams karštai plojo.

Reikia pasakyti, kad kada kalbėjo lenkų, jugoslavų ir čekoslovakų valdžios atstovai, dalindamiesi su susirinkusia Pittsburgho lietuvių publika savo tautų kančiomis ir Lietuvos kančiomis, savo tautų vilnimis nugalėti prispaudėjus ir atgauti laisvę, taip pat žadino ir mūsų viltis, kad ir Lietuva turės atgauti laisvę — tikrai reikišėsi jaudinanti nuotaika.

Muzikalę programą dalį pildė Maironio choras, vadovaujamas muz. Kazio Banio. Dailinavo ir šv. Kazimiero parapijos mokyklos mergaitės šokikės, Programui vadovavo Povilas Dargis. Aukų Lietuvos reikalams sudėta \$242.55.

Nors programą užsitęsė apie 4 valandas, bet publika labai gražiai ir pavyzdinčiai užsilaiškė. Buvo priimtos dvi rezoliucijos: lietuvių kalba, kuri bus paskelbta lietuvių spaudoje ir anglų kalba, kuri buvo pasiūsta prezidentui Rooseveltui. Minėjimas tuo ir baigėsi. S. Bakanas.

Rezoliucija

Pittsburgh miesto ir apylinkės lietuviai, susirinkę vasario 14 d., 1943 m., Lietuvių Piliečių svetainėje, 1725 Jane St., S. S. Pittsburgh, Pa., minėti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 25 metų sukakties, nutarė:

1. Išreikšti nuostirdžiausią padėką Suv. Valstijų prezidentui Franklin D. Rooseveltui ir jo vyriausybei už rupestingą ir patvarų saugojimą mažųjų tautų; jų tarpe ir mūsų senosios tėvynės Lietuvos valstybinių teisių ir užtikrinimą visokiariopos pagalbos Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei atsteigti, kurią jai pakartotina

išplėšė svetimų žemių godus okupantai;

2. Musų šalies ir visos žmonijos laisvės ir jos teisių apsaugos garantijas mes matome Suvienytų Tautų, o ypač Amerikos, ginkluotų jėgų pergale, todėl esame pasirošę visais savo asmens jėgų ir turto ištekliais remti U. S. A. karo pastangas nugalėti priešus, o reikalui esant net gyvybę paaukoti;

3. Atlanto Charteris, geros valios žmonių aiškinimu, tai yra dokumentas, kuriame aiškiai yra nusakyti Suvienytų Tautų šio karo tikslai.

Mes reikiame pilną viltį, kad tame garbingame dokumente žmonijos tvarkos principai bus pilnumoje pritaikinti ir daugelio mūsų, arba mūsų tėvų, gimtajai šaliai Lietuvai, sudarant jai sąlygas, po nacių nugalėjimo atsteigti jai laisvę bei valstybės nepriklausomybę.

4. Amerikos lietuviai šios šalies demokratinėje santvarkoje mato savo asmeniškos laimės ir gerovės pagrindą, todėl darbuodamiesi ir Lietuvos valstybės nepriklausomybei atstatyti tvirtai pabrėžia ir pageidauja, kad atgimusioji Lietuvos valstybė būtų demokratybės dėsniams, kurioje žodžio, spaudos, religijos ir asmens laisvės būtų netik konstitucijoje įrašyti, bet ir gyvenimo praktikoje vykdomi nuostatai;

5. Kadangi lietuviai, kaip ir kitos didelės bei mažos tautos, gali išlikti gyvi ir išsaugoti savo prigimtas teises tik gyvendami pilnai laisvu ir nepriklausomu gyvenimu, į kurį turi teisės kiekvienas kultūringas ir civilizuotas žmogus, narys, tai susirinkimas didžiai apgailestauja ir smerkia saule lietuviškųjų bolševikų grynai išdavikišką Lietuvos atžvilgiu veiklą, siekiančią Lietuvos pavergimo didesnės kaimyninės valstybės naudai, kuriuros imerializmo auka ji jau yra buvusi šio karo pradžioje;

6. Pagaliau, šis skaitlingas susirinkimas reikiška nuostirdžia užuojautą dėl jų sunkaus ir kieto likimo visiems Lietuvos žmonėms, kenčiantiems žiauriai nacių vergiją ir gausingiems Lietuvos tremtiniams išsklaidytiems plačiuose Sibiro plotuose.

Lietuvos Nepriklausomybės Dienos Komiteto:

Pirm. J. B. Tamkevičius, Sekr. S. Bakanas.

Los Angeles, Cal.

Lietuvos nepriklausomybės 25 metų minėjimas

Vasario 14 d., May Flower Auditorium, įvyko Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 25 metų minėjimas, kurį surengė šios draugijos: Lietuvių Kultūros ir Labdaros Klubas, SLA 75 kuopa ir vietinis klebonas prel. J. Macijauskas.

Programo vedėju buvo K. Lukšys, kuris, paaiškinęs minėjimo dienos tikslą, pakvietė į sceną dainininkų grupelę, kuri pagiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus, vadovaujant p-lei G. Raižiūtei ir p. B. Starkienai.

Pirmutinis kalbėtojas buvo prel. J. Macijauskas, kuris pasakė gana jautrią bei patriotinę kalbą. Ypatingai kreipė dėmę į musų gerb. prez. F. D. Rooseveltą žodžius ir Atlanto Charterio reikšmę. Taipgi nesigailėjo šiukštesnių žodžių mūsų tautos pavergėjams bei išgamoms.

Antras kalbėtojas buvo Kalfornijos deputatas politiko mokslių profesorius dr. M. W. Graham, kuris buvo apsilankęs Lietuvoje 1918 metais ir ypatingai susipažinęs su Lietuvos Tarybos nariais. Profesorius priminė jų vardus, kaip pirmuosius Lietu-

vos nepriklausomybės paskelbėjus. Jis taipgi neužmiršo priminti ir Lietuvos studentus, kad ir jie daug prisidėjo prie Lietuvos išlaisvinimo. Kalbėtojas pareiškė viltį, kad Lietuva ir vėl bus laisva ir nepriklausoma valstybė.

Po to trumpą kalbą pasakė Latvijos konsulas Leo Anderson.

Cekoslovakijos konsulas F. B. Jenauskis savo kalboje išdėstė savo pavergtos tėvynės vargus ir reikė viltį dėl atgavimo Cekoslovakijai nepriklausomybės, kartu su kitomis pavergtomis tautomis.

Kalbėjo ir mūsų vietinis garbės konsulas dr. J. J. Bielskis. Jis pasakojo apie praecius Lietuvos kovotojus bei jų drąsius ir galingus pasirijimus atgavime Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės.

Prie užbaigos kalbėjo kapitonas P. Labanauskas ir, dėl iauko stokos, jis pasakė tik trumpą, bet reikšmingą kalbą, primindamas buvusios laisvos Lietuvos padarytą ekonominę bei kultūrinę pažangą, paliedamas laivyną bei jurininkystę.

Tarpe kalbų buvo ir muzikalis programos. Miss Ellor

paskambino piano solo keletą šmotelių. Miss Hallway padainavo keletą gražių dainelių. Akomponavo Mrs. Leo Kibartienė. Lietuvis kareivis korporalas V. Jurgelis padainavo labai jautriai gražią lopsinę dainelę, kurios aidas giliai paveikė į tikro lietuvio širdį ir priminė savuosius Lietuvoje. Publika apdovanojo jį gausiais aplodimentais ir išsaukė antru kartu padainuoti.

Baigiant programą, dainininkų grupelė padainavo "Plauke Nemunėlis", "Lietuva brangi", "God Bless America" ir kartu su publika "Ant kolno karklai siubavo" ir užbaigė Lietuvos himnu.

O. Račkienė.

Filmos Apie Lietuvą

Amsterdam, N. Y. — Čia sėkmadienį, kovo 7 d., atvykę iš New Yorko filmuotojas Kazys Motuzas ir radio žinių pranešėjas Jonas Valaitis, SLA Apšv. Kom. narys (kuris kalbės ir apie SLA) Lietuvių Klubu rody's Lietuvos ir Amerikos lietuvių gyvenimo spalvuotos paveikslus filmas ir karo žinias 2 val. popiet ir 7 val. vakare.

Koresp.

Vasario 16 Amerikos Spaudoj

Šiais metais, kaip ir kas met, visose lietuvių kolonijose buvo minima dvidešimtis penkerių metų sukaktis paskelbimo Lietuvos nepriklausomybės 1916 metais vasario 16 dienos. Didesnėse kolonijose tie minėjimai buvo ypatingai iškilmingi, todėl apie juos nemalima rašyti tik vietinė angli kalbos spaudoje, bet taip pat ir kitataučių laikraščiai. Nuo didžiųjų kolonijų neatsilikio ir mažesnės, ypatingai kiek tai liečia vietinę spaudą. Taip, pavyzdžiui, abu Waterbury, Conn., dienraščiai nepasigailėjo savo puslapių tam minėjimui aprašyti net keliais atvejais. "Waterbury Evening Democrat" vasario 11 d. įdėjo ilgą korespondenciją "Lietuviai priziada lojalumą Amerikai", kurioje aprašomas lietuvių pasirošimas tai dienai ir kartu nusistatymas tą dieną pnaudoti skatinimui bondsų pirkimo bei suaktyvinimo lietuvių dalyvavimo karo pastangose. Tas pats dienraštis vasario 15 d. įdėjo Minėjimo Komiteto pareiškimą visuomenei, paduodamas antraštę ir trumpą jo santrauką "Lietuva Siekia tik Nepriklausomybės Gražinimo. Tauta nusistatėsi nepasiduoti nei nacių nei sovietų jungui. Waterbury gyventojai prašo teisėtumo pokarinio atsisistatymo programoje".

Ypatingai iškilmingas minėjimas įvyko New York'e, suruoštas New Yorko Lietuvių Tarybos pastangomis. Tame minėjime be vietos laikraščių redaktorių, kalbėjo Lietuvos ministeris P. Zadeikis, Latvijos ministeris Bilmanis, Estijos atstovo Amerikoje pareigas einantis konsulas J. Kaiv ir Lenkijos konsulas K. Krasicki. Taip pat susilaukta pasveikinimų iš žymių amerikiečių, kaip ponios Rooseveltienės, Wendell Willkie, Dorothy Thompson ir daugelio kitų.

New Yorko lenkų dienraštis "Nowy Swiat" vasario 16 d. aprašydamas tą minėjimą pažymi: "Minėjimas įvyko Lietuvių Tarybos pastangomis. Tame minėjime be vietos laikraščių redaktorių, kalbėjo Lietuvos ministeris P. Zadeikis, Latvijos ministeris Bilmanis, Estijos atstovo Amerikoje pareigas einantis konsulas J. Kaiv ir Lenkijos konsulas K. Krasicki. Taip pat susilaukta pasveikinimų iš žymių amerikiečių, kaip ponios Rooseveltienės, Wendell Willkie, Dorothy Thompson ir daugelio kitų.

Pirmutinis kalbėtojas buvo prel. J. Macijauskas, kuris pasakė gana jautrią bei patriotinę kalbą. Ypatingai kreipė dėmę į musų gerb. prez. F. D. Rooseveltą žodžius ir Atlanto Charterio reikšmę. Taipgi nesigailėjo šiukštesnių žodžių mūsų tautos pavergėjams bei išgamoms.

Antras kalbėtojas buvo Kalfornijos deputatas politiko mokslių profesorius dr. M. W. Graham, kuris buvo apsilankęs Lietuvoje 1918 metais ir ypatingai susipažinęs su Lietuvos Tarybos nariais. Profesorius priminė jų vardus, kaip pirmuosius Lietu-

vos nepriklausomybės paskelbėjus. Jis taipgi neužmiršo priminti ir Lietuvos studentus, kad ir jie daug prisidėjo prie Lietuvos išlaisvinimo. Kalbėtojas pareiškė viltį, kad Lietuva ir vėl bus laisva ir nepriklausoma valstybė.

Po to trumpą kalbą pasakė Latvijos konsulas Leo Anderson. Cekoslovakijos konsulas F. B. Jenauskis savo kalboje išdėstė savo pavergtos tėvynės vargus ir reikė viltį dėl atgavimo Cekoslovakijai nepriklausomybės, kartu su kitomis pavergtomis tautomis.

Baigiant programą, dainininkų grupelė padainavo "Plauke Nemunėlis", "Lietuva brangi", "God Bless America" ir kartu su publika "Ant kolno karklai siubavo" ir užbaigė Lietuvos himnu.

O. Račkienė.

Amsterdam, N. Y. — Čia sėkmadienį, kovo 7 d., atvykę iš New Yorko filmuotojas Kazys Motuzas ir radio žinių pranešėjas Jonas Valaitis, SLA Apšv. Kom. narys (kuris kalbės ir apie SLA) Lietuvių Klubu rody's Lietuvos ir Amerikos lietuvių gyvenimo spalvuotos paveikslus filmas ir karo žinias 2 val. popiet ir 7 val. vakare.

Koresp.

lys kentėjo ir nuo vokiečių baronų ir nuo rusų žandarų, ar jie buvo carų ar raudonųjų be skirtumo. Jie tai vienodai negalėjo ir negali apkęsti Baltijos tautų nepriklausomybės.

Iš prakalbų pastebėta, kad Baltijos valstybės deda daug vilties į prezidentą Rooseveltą ir Departamentą of State, kurie ir toliau pripažįsta Baltijos kraštų nepriklausomybę. Tokios viltys dedamos ir į Atlanto Carterį, kuris žada laisvę visoms tautomis.

Minėjime perskaityta daugybė sveikinimų, tarp kurių buvo ponios Eleanor Rooseveltienės, Wendell Willkie, Lord Halifax, dr. Nicolas M. Butler, senatoriaus Wagner, Kinijos ambasadoriaus, Dorothy Thompson ir daugelio kitų.

Ukrainiečių pasveikini m. pabrėsdamas istorišką sugyvenimą tarp Lietuvos ir Ukrainos ir viltį, kad abi tautos galutinai susilauks pergalės ir taps nepriklausomomis, perdavė dr. L. Mišuga, "Svobodos" redaktorius.

Lietuva prakalbėjo

"New York Post" vasario 16 dienos numery įdėjo straipsnį "Lithuania Speaks Up. Defends Status as a Sovereign Nation", kuriame rašo: "Lietuvos pasiuntinybė Washingtone šandien išleido pamfletą, ginantį Lietuvos kaip suvereninės tautos statusą, ir pareiškė, kad ji jau vidurniais amžiais sudariusi "labai didelę lietuvių valstybę".

Tuo pamfletu vadinamas Lietuvos pasiuntinybės Washingtono išleistas Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 25 metų sukakties paminėti jubiliejinis "Current News on the Lithuanian Situation" numeris. "New York Post" plačiai cituodamas pasiuntinybės biuletenį pastebi: "Šitas pamfletas buvo išleistas po to, kai Sovietų Ambasada Washingtono paskelbė vasario 8 dienos "Pravdoje" įdėtą tvirtinimą, kad Lietuva, Latvija, Estija, o taip pat ir Besarabija esanti "pačios Rusijos teritorija".

Toliau "New York Post" sako, kad pasiuntinybės biuleteny pareiškima, jog Rusija Lietuvą valdžiusi 120 metų, iki 1915, per kurį laikotarpi Lietuvos žmonės buvo sukilę net keturis kartus. Persekiojimas buvęs toks grieštas, kad nuo 1864 iki 1904 "spausdinimas, ir net turėjimas lietuviškų maldaknygių buvo uždraustas".

Kuopų Susirinkimai

AKRON, OHIO. — SLA 354 kuopos svarbus susirinkimas įvyks kovo 7 d., prirastoj vietoje ir prirastu laiku. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti. Po susirinkimo pasilinksminime. — J. V. Ramoška, sekr.

WILKES BARRE, PA. — SLA 35 kuopos susirinkimas įvyks kovo 7 d., 2 val. popiet, B. Pateliuno svetainėje, kam-

pas Bank ir Stanton Sts. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti ir užsimokėti savo duokles. SLA 7 apskrčio delegatai išduos raportą. Yra ir kitų reikalių apsvartymui. — V. Jurksaitienė, sekr.

GREENFIELD, MASS. — SLA 297 kp. kas du mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 14 d., Knights of Columbus svetainėje. Prasidės 2 val. popiet. Kviečiame visus narius atsilankyti ir užsimokėti duokles, kad neliktumet suspenduoti. Turime daug svarbių reikalių apsvartymui. — A. Dėdinas, sekr.

SO. BOSTON, MASS. — S. L. A. 49 kuopos susirinkimas įvyks kovo 11 d., 7:30 val. vakare, 124 F Street. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir užsimokėti savo duokles, kad neliktumet suspenduoti. Taipgi turime daug svarbių reikalių apsvartymui. — Julia Arlauskas.

NEW YORK, N. Y. — S. L. A. 126 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 5 dieną, SLA Centro raštines patalpose, 307 W. 30-th St. Prasidės lygiai 8 val. vakare. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti ir užsimokėti savo duokles, kad neliktumet suspenduoti. Taipgi turime ir svarbių reikalių apsvartymui. — H. Miliauskutė, sekr.

BALTIMORE, MD. — SLA 64 kuopos susirinkimas įvyks kovo 5 d., Lietuvių Svetainėje. Mokesčiai bus priimti tik susirinkime, nes mūsų naujas pirmininkas p. Petras Jarius nori, kad nariai skaitlingiau lankytusi į susirinkimus, o tuogaletume padidinti savo kuopą. — Ona Lukas, sekr.

WILKES BARRE, PA. — SLA 115 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 7 d., 1 val. popiet, Lietuvių Progresyvio Klubo svetainėje, 325 E. Market St. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir išgirsti raportą delegatų iš SLA 7 apskrčio suvažiavimo, ir užsimokėkite savo duokles, kad neliktumet suspenduoti. — J. Paulavičienė, sekr.

SHELANDOAH, PA. — S. L. A. 303 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 7 d., 1 val. popiet, Lenkų Tautiškoj Svetainėje. Visi nariai ir narės malonėkite ateti ir užsimokėti duokles, kad neliktumet suspenduoti. — J. Paulavičienė, sekr.

LAWRENCE, MASS. — S. L. A. 41 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 7 d., 3:30 val. popiet, klubo kambaryuose. Gerbiamieji nariai ateiškite į šį susirinkimą ir užsimokėkite duokles, kad nebutumet suspenduoti. — M. Stakionis.

WAUKEGAN, ILL. — SLA 262 kuopos susirinkimas įvyks kovo 7 dieną, 10 val. ryte, Liuosybės svetainėje, 8-th ir Adams Streets. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mokeskis, kad neliktumet suspenduoti. Ateidami ativeskite kandidatų prirrašyti prie SLA 262 kuopos. J. Maculis, pirm.

REUMATISKIŠKAS SKAUSMAS? Pain-Expeller, kuris yra stipiausias balmentu, suteikia ilgai tesiančią, raminančią silumą. Virš 15 milijonų bankučių parodo, kas Indija je naudingas. Reikalingi tikrojo Pain-Expellerio su Inkaru ant dėutės. PAIN-EXPELLER

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

Mūsų Advokatai

Adv. C. Voketaitis
68 Court Street
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRIangle 5-3622
Tel.: BVergreen 8-7170

Adv. K. P. Gugis
Chicago, Ill. Kamb. 1431-1434
Namuose: 5325 So. Halsted St.
Ofisai: 127 No. Dearborn St.
Vakarnis: 6 iki 8:30

Mūsų Biznieriai

A. J. KUPSTIS
SLA N A R Y S
Tel. So. Boston 9423

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Biznialia,
Gyvenimo Namais ir Farmom
Mandagus ir Greitas Patarnavimas

JOHN NAGHTEN & CO.
ESTABLISHED 1863, INSURANCE

1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois